

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 10 AUGUSTUS 1927

No. 606

INHOUD.

	Blz.
PLAATSIING VAN BUITENLANDSCHE LEENINGEN IN NEDERLAND door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart...	700
De termijnhandel in wissels en de gouden standaard I door A. A. van Sandick	703
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De maatschappelijke toestand van Oostenrijk na de onlusten door Dr. Richard Kerschagl	705
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groothandelsprijzen	708
De bevolkingsrubbercultuur in Nederlandsch-Indië	708
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	710
MAANDLIJFERS:	
Emissies in Juli 1927	710
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	711—718
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: Mr. Q. J. Terpstra.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: S. Posthuma.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt besteld.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

9 AUGUSTUS 1927.

Aan de geldbehoefte voor de maandswisseling was deze keer zeer spoedig voldaan en reeds op den eersten begonnen de verschillende rentekoersen terug te loopen. Particulier disconto daalde van 3½ tot 3¾ pCt.; terwijl de callrente van 3¼ pCt. tot 2¾ pCt. terugliep. Ook de prolongatierente was lager, 3½—3¼—3 pCt., terwijl aan het einde der week de zaken zoo in-krompen, dat in het geheel geen notering tot stand kon komen.

* * *

De post binnenlandsche wissels op den weekstaat van de Nederlandsche Bank blijkt, na de stijging bij

de maandswisseling, met bijna f 14½ miljoen teruggegaan te zijn, vrijwel tot het voor de stijging ingenomen niveau. De post beleeningen vertoont een kleine afname van ruim f 2½ miljoen.

Een geringe afname, van ruim f 0,3 miljoen, wijst eveneens de post papier op het buitenland aan. De vermindering in den metaalvoorraad van ruim f 0,4 miljoen, komt voor het grootste gedeelte voor rekening van den post zilvermunt. De post diverse rekeningen onder het actief, nam af met bijna f 1 miljoen.

In de rekening van het Rijk bij de Bank vond alleen een toename van het saldo in rekening-courant plaats, van ruim f 4 miljoen. De rekening-courantsaldi van anderen namen toe met ruim f 2 miljoen.

De bankbiljetten in omloop namen met bijna f 25 miljoen af, van ruim f 829 miljoen op de vorige weekbalans, tot ruim f 804,3 miljoen thans. Het beschikbaar metaalsaldo steeg van ruim f 241,6 miljoen met bijna f 3,5 miljoen op ruim f 245 miljoen.

Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 50.

* * *

De wisselmarkt was weder zeer stil. New York liep nog iets verder terug in verband met een verdere vertruiming van de New Yorksche geldmarkt; terwijl de zeer vaste stemming op de Londensche geldmarkt een verdere stijging van den pondkoers ten gevolge had. De overige wisselkoersen ondergingen bijna geen verandering; alleen was er in het laatst der week een bijzondere flauwe stemming voor Madrid op te merken, waardoor de koers van 42,55 tot 41,95 terugliep.

LONDEN, 8 AUGUSTUS 1927.

Gedurende het grootste deel van de week was er goede vraag naar geld. De verlaging van het disconto te New York heeft wel neiging de dollarkoers van het pond sterling te steunen, maar het beteekent niet, dat geld hier goedkoop zal worden en dat de markt zich zonder hulp van de Bank van Engeland zal kunnen redden.

Disconto blijft vast op 4⁷/₁₆ pCt.

In de Effectenmarkt zijn de prijzen tamelijk vast, niettegenstaande weinig zaken.

De koersen op de Buitenlandsche Wisselmarkt zijn iets flauwer; de omzetten zijn gering.

Dollars en guldens sluiten op resp. 4,86 en 12,12½/4.

PLAATSING VAN BUITENLANDSCHE LEENINGEN IN NEDERLAND.

Het rapport van de Commissie van Doorninck.

Het vraagstuk van den kapitaalexport heeft hier te lande in den laatsten tijd zeer de aandacht getrokken. De vraag is gesteld, of de afzijdigheid, welke te dezen aanzien als regel door de Overheid wordt betracht, al dan niet de juiste houding moet worden geacht en of niet in plaats daarvan eene actieve beleggingspolitiek moest worden gevoerd.

Ons land staat in dit opzicht niet alleen. De lage rentestand, die hier te lande als de voornaamste oorzaak van kapitaalexport mag worden beschouwd, is een verschijnsel, dat zich ook elders voordoet. Met name kan in dit verband op Zwitserland worden gewezen. Niet minder dan drie interpellaties zijn daar in de laatste jaren in den Nationalrat aan deze quaestie gewijd (t.w. de interpellatie-Gnägi in October 1924, de interpellatie-Otto Weber in November 1925 en de interpellatie-Grimm op 7 December jl.). Nederland heeft dus lotgenooten, waarmede, zij het in beperkte mate, eene vergelijking kan worden gemaakt.

Zonder historie is hier te lande het vraagstuk niet. Wij hebben eene periode gehad, waarin de plaatsing van buitenlandsche leeningen afhankelijk werd gesteld van goedkeuring door de Overheid. Zulks berustte op de onder Koning Willem I tot stand gekomen wet van 28 Augustus 1816, St. 33, welker art. 1 Koninklijk consent eischte om „eenige ligting van geld of negotiatie te openen voor eene vreemde Mogendheid of voor een particulier buiten het Koninkrijk woonachtig” en waarvan de considerans luidde:

„Alzoo Wij (Willem, Koning der Nederlanden) in overweging genomen hebbende het nadeel, hetwelk aan den koophandel, het fabriekswezen en den landbouw, mitsgaders aan de publieke Nedrlandsche fondsen wordt toegebracht door openbare gelegenheid te geven, om de kapitalen, welke anderszins tot uitbreiding en aanmoediging der voornoemde drie eerste bronnen van algemeene welvaart, of tot aankoop van nationale fondsen zouden worden besteed, in vreemde fondsen te plaatsen, zoo is het... enz.”

Dat was derhalve eene poging om te geraken tot eene actieve beleggingspolitiek, zooals wij dat thans zouden noemen. Het verband tusschen deze politiek en de protectie is duidelijk. Kunstmatig wilde men het kapitaal in het land houden en op die wijze het eigen bedrijfsleven steunen.

Deze wet, later vervangen door eene wet van 31 Mei 1824, St. 36, werd in 1856 afgeschaft. Bijzonder effectief was zij in hare werking niet, want juist de belegging eigent zich weinig tot „massregeln” van hooger hand. Ook heeft de toepassing nog al eens te wenschen overgelaten, hetgeen men overigens niet aan het stelsel als zoodanig mag verwijten. Het sterkste staaltje daarvan viel in 1825 te constateeren, toen te Amsterdam geëmitteerd werden obligatiën van den Staat. Poyais, welke in Zuid-Amerika moest liggen, doch bij nader onderzoek niet bleek te bestaan!

De tijden veranderen en na eene in 1856 wettelijk gesanctioneerde overheidsonthouding wordt thans wederom door velen in den lande gevraagd om actief ingrijpen van de Overheid, ten deele om door het stellen van bepaalde voorwaarden bij het afsluiten van leeningen met buitenlandsche staten of in het buitenland gevestigde particuliere maatschappijen bepaalde voordeelen voor de nationale nijverheid te bedingen, ten deele ook om te verhinderen, dat met Nederlandsch geld concurrenten van het Nederlandsche bedrijfsleven worden gefinancierd. Het eerste argument werd o.a. naar voren gebracht door den Voorzitter van het Verbond van Nederlandsche Werkgevers. Het laatste vindt men herhaaldelijk in de beschouwingen van hen, die eene politiek van „Safeguarding” (het moderne woord voor protectie) voor ons land voorstaan.

Daartegenover zijn beschouwingen van andersdenkenden niet uitgebleven. Wat het zooveen in de eerste

plaats genoemde argument betreft, kunnen wij verwijzen naar het artikel van den heer G. H. Hintzen in dit weekblad (15 December 1926). Ook de Kamer van Koophandel te Amsterdam heeft zich in den loop van dit jaar in denzelfden zin uitgelaten.

Er is thans aanleiding om de zaak opnieuw aan de orde te stellen. De Minister van Financiën toch heeft bij beschikking van 3 November 1925 eene Commissie benoemd, die tot opdracht kreeg een onderzoek in te stellen naar de vraag, welke gedragslijn door de Regeering het best zou kunnen worden gevolgd ten aanzien van het toelaten hier te lande van buitenlandsche emissies en het toelaten van die emissies tot de officieele beursnotering.

Voorzitter van de Commissie werd de Thesaurier-Generaal, terwijl tot leden benoemd werden de heeren D. Keesing (*inmiddels overleden*), *Redacteur van het Handelsblad*, J. A. Luysterburg, Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, A. Pierson, Lid van de Firma Pierson & Co. te Amsterdam en J. Stroeve J.Ezn., Voorzitter van de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam.

In den loop der vorige maand is het rapport door de Commissie, ter beantwoording van de haar gestelde, tweeledige vraag, gepubliceerd.

Over het algemeen mag men zeggen, dat voor zover het de eerste vraag betreft, de commissie overheidsinmenging ongewenscht acht, al bevat het meerderheidsrapport in deze eenige reserves, die in het minderheidsrapport ontbreken. Daarentegen gevoelt de Commissie in meerderheid voor enig toezicht van overheidswege op de toelating tot de beursnotering van buitenlandsche emissies, zij het, dat zij dit binnen enge grenzen wenscht te zien beperkt. De heer Stroeve, die van zijn standpunt in eene minderheidsnota mededeeling heeft gedaan, was van meening, dat ook in dit opzicht de overheid zich van inmenging diende te onthouden, en dat het door de Commissie in meerderheid aanvaarde stelsel te ver ging.

* * *

De eerste vraag, die aan de Commissie werd voorgelegd, geeft reeds dadelijk aanleiding tot het stellen van een ver strekkende en zuiver principieele kwestie: is overheidsbemoeiing op het stuk van kapitaalexport gewenscht?

Het kapitaal, zoo merkt de Commissie in hare inleidende beschouwingen op, is te beschouwen als een „internationaal handelsartikel, uit zijn aard niet gebonden aan eenige landgrens, dat zijn weg zoekt naar die plaatsen, waar op een zeker moment de behoefte en de vraag het grootst is. Aangezien het kapitaal een onmisbaar hulpmiddel is bij de productie, leidt dit tot de gevolgtrekking, dat van een algemeen welvaartsstandpunt bezien de vrije loop van dit hulpmiddel in beginsel de meest wenschelijke toestand is. Dit beteekent dus, dat alle bescherming, die het vrije kapitaalverkeer belemmert, steeds haar grondslag moet vinden in bijzondere oorzaken van voldoende gewicht om deze belemmering te rechtvaardigen. Vrijheid moet de regel zijn in het belang der productie, opdat het kapitaal snel en gemakkelijk zijn weg kan vinden naar de plaats, waar op een gegeven moment zijn economisch rendement het grootst is. Dit is tevens in het belang van den eigenaar, die van dit rendement de vruchten plukt”.

Kapitaal is, zooals het internationaal wordt verhandeld, — hetzelfde kan men trouwens van binnenlandsche kapitaalverschaffing zeggen — gewoonlijk niet anders dan een zeker geldbedrag, dat door den een aan den ander wordt uitgeleend. Bij internationale leeningstransacties is het eenige verschil met de nationale geldleeningen, dat het geld van het eene land in geld van het andere land moet worden omgezet, m.a.w. dat er een wisseltransactie te vervullen valt.

Nu zal men echter goed doen — en ook de Commissie is zich daarvan bewust gebleven — dat men

door den geldsluier, waarin zich de verschillende kapitaaltransacties afwickelen, heen kijkt en ziet wat er achter verscholen is. En dan ontwaart men al gauw, dat het niet mogelijk is, dat een land op den duur geld aan andere landen uitleent, tenzij het tot een zelfde bedrag goederen levert of diensten presteert, waarvoor voorloopig niet behoeft te worden betaald. Daarbij doet het er niets toe, of men de zaak compliceert met een reeks van ingewikkelde wisseltransacties. Dat verandert slechts het beeld, maar niet het wezen der gebeurtenissen.

Kapitaalexport is in laatste instantie niet anders dan uitvoer van goederen of het presteeren van diensten tegen betaling in de toekomst.

Wij kunnen hieraan nog toevoegen, dat kapitaaluitvoer ook kan geschieden door uitvoer van het eenigszins in uitzonderingspositie verkeerende goud, doch waar daarmede de basis van een metallistisch geldstelsel wordt verzwakt, zooals wij dat in vrijwel alle landen kennen, ligt het voor de hand, dat deze vorm van kapitaalverstreking niet van langen duur zal kunnen zijn voor al die landen, die zelf geen goud produceeren.

Zooals reeds gezegd, is in normale gevallen het verschil in binnen- en buitenlandschen rentestand het motief voor kapitaalexport. Deze geschiedt eenvoudig, omdat men voor besparingen in het eigen land geen beleggingswijze kan vinden, die even aantrekkelijk schijnt als de buitenlandsche. Ook hier — dit zij terloops opgemerkt — komt het natuurlijk niet zoo zeer aan op dat, wat werkelijk is, als wel op datgene, wat de beleggers ervan denken. Kapitaaluitvoer heeft de strekking om het kapitaal daarheen te brengen, waar men er de meeste voordeelen van verwacht. Er gaat dus een nivelleerende tendens van uit; wel te verstaan een tendens, waarvan het in het geheel niet zeker is, dat deze uiteindelijk op volledige rente-nivelleering zal neerkomen. Zeer dikwijls toch wordt dit laatste stadium niet bereikt.

* * *

Wat zullen nu de gevolgen zijn van kunstmatig ingrijpen in de internationale kapitaalbewegingen?

Gesteld voor eerst, dat men den kapitaalexport wenscht in te perken van hoogenhand en de credietverstreking aan het buitenland weet tegen te gaan, hetgeen wij een oogenblik als mogelijk willen aannemen. Dan beteekent dat niet anders, dan dat het buitenland minder geld beschikbaar krijgt om de uitvoergoederen van het eigen land te koopen. De afzet dezer goederen zal derhalve moeilijkheden ondervinden. Het aanbod zal een geforceerd karakter krijgen. De wisselkoersen zullen dalen en goud zal het land binnenvloeden met alle gevolgen van dien: stijging van het prijsniveau, lagere rente en . . . moeilijkheden in de uitvoerindustrie en in den land- en tuinbouw of in de visscherij, voorzover deze bedrijfstakken op uitvoer zijn aangewezen. Dit laatste is een logisch gevolg van het feit, dat kapitaalexport niet anders is dan goederenexport met betaling niet in het heden, doch in de toekomst.

Het omgekeerde vindt plaats, wanneer op te ruime schaal aan het buitenland crediet wordt verstrekt. Dan wordt juist de uitvoer zonder dadelijke betaling te gemakkelijk gemaakt. Er is dan oogenblikkelijk te weinig van het buitenland te vorderen. De omgekeerde verschijnselen van de hierboven vermeldde doen zich voor. Goud zal het land verlaten, credietrestrictie wordt noodzakelijk, enz. enz. Op den duur moeten deze factoren ertoe leiden, dat een te ruime credietverstreking aan het buitenland zichzelf weder geneest, doch tijdelijk kan het tot wrijvingsverschijnselen aanleiding geven, wrijvingsverschijnselen, die zich overigens in niets wezenlijk onderscheiden van datgene, wat men bij overdreven credietverleening in het binnenland kan waarnemen.

De Commissie merkt naar aanleiding hiervan terecht in haar verslag op, dat het vrije spel der econo-

mische krachten vanzelf een te veel aan credieten aan het buitenland moet remmen. Onder deze krachten moet eene verhooging der bankrente in de eerste plaats worden vermeld. In het uiterste geval meent de Commissie dat de circulatiebank een wenk zou kunnen geven aan de banken om af te zien van verdere emissies.

Dit laatste lijkt eenigszins op het in Engeland na het herstel van den gouden standaard ingevoerde embargo op buitenlandsche leeningen. Dit embargo heeft vooral in de financieele wereld nog al wat kritiek uitgelokt, omdat het uiteraard een vrij grof middel is tot regeling van deze aangelegenheid. Ook wij zouden er niet voor gevoelen. Het beteekent het sluiten van een deur, die men onder omstandigheden toch gaarne op een kier open zou willen houden, en een op ruwe wijze ingrijpen in een uiterst fijn werkend apparaat, dat op een juist beleid van de circulatiebank vermoedelijk beter zal reageeren, dan op een strikten regel ten aanzien van buitenlandsche leeningen.

Zoo ziet men dus al aanstonds, dat het gemakkelijker is om de credieverleening op eenigszins ruime schaal aan het buitenland, zooals ons land dat doet, te veroordeelen, dan om er een stelsel voor in de plaats te stellen, dat zonder bezwaar voor ontwrichting van het economisch leven kan worden doorgevoerd. Daarbij komt, dat het belemmeren van den kapitaalexport tot de grootste willekeur leidt. Er zijn bedrijven, die ten deele in Nederland, ten deele elders werken (bv. de Koninklijke Petroleum Mij., de in het buitenland werkende hypotheekbanken e.d.). Moet men ook het bedrijf van zulke instellingen gaan belemmeren door een beroep op onze kapitaalmarkt onmogelijk te maken?

* * *

Voorts rijst een zeer netelige vraag, welke wij hierboven opzettelijk even onbeantwoord lieten bij het maken van de veronderstelling, dat de overheid in de kapitaalbeweging zou gaan ingrijpen, op welke wijze zij dat zou moeten bewerkstelligen. Moet zij den aankoop van buitenlandsche fondsen geheel verbieden? Het zal zeer lastig zijn dat in de practijk door te voeren, aangezien men dezen aankoop zeer wel aan buitenlandsche beurzen kan verrichten en de stukken niet hier te lande behoeft te verhandelen. Vooral wanneer de Overheid zich min of meer intensief met de buitenlandsche belegging wilde gaan bemoeien, zou deze wijze van belegging in het buitenland, thans nog in hoofdzaak door de grootere kapitalisten in toepassing gebracht, tot ontwikkeling komen ten detrimente van een normalen handel in buitenlandsche effecten hier te lande, waarvan niet slechts de effecthandelaren en banken voordeel hebben, doch ook het publiek, dat gebaat is bij ruime publiciteit en geregelde verhandeling ter plaatse van de fondsen, waarin het zijn geld belegt.

Is er dus op het gebied van den kapitaalexport een taak voor de Overheid weggelegd, zoo zal deze eene meer bescheidene moeten zijn. Er is geen denken aan, dat de Overheid de belegging van het particuliere vermogen zou kunnen afwenden van buitenlandsche waarden, wanneer het publiek daarvoor geporteerd is.

Daarmede is dus reeds aanstonds de vraag beantwoord, of het zin heeft, dat de Overheid maatregelen treft tegen kapitaalexport ten einde het geld hier te houden in het belang van het nationale bedrijfsleven. Zulke maatregelen zouden, indien zij werkelijk effectief doorgevoerd zouden moeten worden, een controle-apparaat vorderen van een kostbaarheid en een omslachtigheid, dat men waarlijk beter doet, zich buiten dit wespennest te houden. Ook de Commissie wijst daarop en zij voegt daaraan toe, dat, ook al verbiedt men buitenlandsche belegging, het nog in het geheel niet gezegd is, dat het nationale bedrijfsleven daarvan de vruchten zal plukken. — Mogelijk zullen er bedrijven zijn, waarbij dit wel het geval is, omdat de

rentestand bij een beperking van den kapitaaluitvoer neiging zal vertoonen tot dalen. Daar staat echter tegenover, dat voor vele ondernemingen niet de hoogte van de rente de belangrijkste factor is; terwijl men bovendien zeker kan nagaan, dat reeds aanstonds door vermindering van kapitaalexport de exportbedrijven gedupeerd zullen worden. Tegenover de onzekere kans, dat het elders beter zal gaan, ontstaat dus in deze bedrijven malaise of wordt een reeds bestaande malaise verergerd.

Dit is — het zij hier terloops opgemerkt — ook het standpunt, dat in Zwitserland is ingenomen door den heer Musy, Chef van het Departement van Financiën, bij zijne beantwoording van de interpellatie-Grimm.

Er is maar één manier, waarop de Overheid in dit opzicht werkelijk afdoende maatregelen kan treffen, en dat is geheele of gedeeltelijke „Verstaatlichung” van de credietverleening aan het binnenlandsche bedrijfsleven. Dan eerst is men gewaarborgd, dat men niet alleen afvloeien van geld naar het buitenland verhindert, doch dit ook in het binnenland distribueert op de wijze, die men de meest gewenschte acht. Deze consequentie biedt echter een weinig aantrekkelijk toekomstbeeld voor hen, die voor eene vrije ontplooiing van het particulier initiatief nog iets gevoelen.

* * *

Men heeft wel gezegd, dat de Staat zou moeten zorgen voor een goede verdeling van de beleggingen over binnen- en buitenland. Doch welk criterium zou men hier moeten aanleggen? Het eenige richtsnoer, dat men voor het tekort komen van het nationale bedrijfsleven zou hebben, zou zijn den rentestand. Wanneer men nu ziet, dat in Nederland en Zwitserland mede de laagste rente van de geheele beschaafde wereld wordt genoteerd, zoo ontvalt aan dit argument de beteekenis, die men er voor de practijk van deze beide landen aan mocht willen ontleenen. En wanneer men zegt, dat er vóór den oorlog perioden zijn geweest, waarin de rente lager was dan tegenwoordig, zoo is dat ongetwijfeld juist, doch kan daartegenover worden gesteld, dat de economische wederopbouw, in welks belang men de voor belegging beschikbare middelen in het land zou willen houden, kwalijk gediend kan zijn door het geheel of gedeeltelijk sluiten van de grenzen voor internationale kapitaalverplaatsing ten behoeve van andere landen, van welker economisch herstel ook onze eigen welvaart afhankelijk is.

* * *

Hiermede komen wij tot de vraag, onlangs weer gesteld in verband met de emissie hier te lande van obligaties der Rentenbankkreditaanstalt, of dan kan worden toegelaten, dat bij vrije beweging van het kapitaal de door Nederland uit te leenen bedragen eventueel gebezigd zullen worden voor de financiering van de bedrijven van buitenlandsche concurrenten. In het zoeven genoemde geval betrof het de financiering van den Duitschen tuinbouw.

Daarvan kan men dit zeggen, dat tegenover elkaar staan de belangen van bepaalde binnenlandsche bedrijven, die van de buitenlandsche concurrentie eventueel nadeel ondervinden, en die van den belegger en van die exportbedrijven, die door den kapitaalexport hun goederenuitvoer zien toenemen.

Wien het erom te doen is, bepaalde bedrijven te beschermen, die zal uiteraard voor kapitaalexport ten behoeve van buitenlandsche concurrenten niet kunnen gevoelen. Wie echter overtuigd is, dat eene zoo ruim mogelijke ontwikkeling van de productie in de geheele wereld het beste middel is om de welvaart ook van het eigen land, dat door internationaal handelsverkeer aan de wereldhuishouding deelneemt, te bevorderen, en dat voor deze productie eene vrije kapitaalbeweging slechts bevorderlijk kan zijn, die kan — nog afgezien van de voordeelen, voor den nationa-

len belegger aan kapitaalexport verbonden — in belemmering van de internationale kapitaalverplaatsing kwalijk eenig heil zien.

Het is vooral op dit punt, dat de nadruk moet worden gelegd. De voordeelen voor den belegger, hoe belangrijk ook, geven ten slotte niet eens den doorslag voor ons: want een volk, dat in hoofdzaak naar de belangen van zijn beleggers kijkt, loopt veel kans te ontaarden in eene natie van geldschietters met geringe eigen productie. Doch wanneer blijkt, dat een buurman voor zijne eigen productie kapitaal behoeft en gediend is door een voorschot, waarmede hij — of eenig ander, waarmee hij via de internationale kapitaal- en wisselmarkt in relatie staat — moet beginnen ons een deel van onze uitvoergoederen af te koopen, dan zou het van een averechtsche politiek getuigen, wanneer men algemeene economische belangen wilde achterstellen bij bepaalde groepsbelangen.

* * *

In het algemeen is dus zeker het vrijlaten van de kapitaalbeweging voor de Overheid de aangewezen weg. Zou het echter niet mogelijk zijn, dat de Overheid in bepaalde gevallen zich deed gelden, door of kapitaalexport te verbieden in het algemeen landsbelang of daaraan bepaalde voorwaarden te verbinden, bij niet vervulling waarvan het verlenen van een bepaald voorschot aan het buitenland wordt verboden?

Wat de eerste vraag betreft, deze zal zich slechts zelden stellen. Het zou mogelijk zijn, dat men buitenlandsche leeningen met een bepaald militair karakter ging weren, en zoo zijn er misschien enkele gevallen meer te bedenken. De Commissie zinspeelt daarop in haar rapport, doch werkt de quaestie niet verder uit. Wat dezen kant van de zaak betreft, heeft zij daaraan gelijk gehad, want het schijnt inderdaad moeilijk om hier meer algemeene regels te stellen.

Anders is het gesteld met de handelspolitiek in verband met de buitenlandsche credietverleening. Daarover is wel het een en ander te zeggen en het bevreemdt dat de Commissie dat niet gedaan heeft. Wel merkt zij in den aanvang van haar rapport op, dat een der voordeelen van buitenlandsche beleggingen hierin bestaat, dat een klein land als Nederland daardoor meer invloed kan uitoefenen op de handelspolitiek van andere landen, doch het blijkt heelemaal niet, of zij een bepaald stelsel van actieve beleggingspolitiek ten gunste van sommige uitvoerbedrijven wenscht te zien aanvaard, bijv. in den geest van voortdurende samenwerking tusschen Regeering en bankiers, zooals dat in Zwitserland het geval schijnt, dan wel of zij de activiteit hier niet tot een stelsel wil maken, doch slechts in enkele bijzondere gevallen wil betrachten. Het laatste is intusschen wel de meest waarschijnlijke opvatting, want eenzijdig verklaart de Commissie vele malen, dat de kapitaalbeweging zoo vrij moet zijn, als maar met redelijkheid mogelijk is, en anderzijds wil zij van eene toestemming, door de Regeering te verlenen bij het plaatsen van leeningen hier te lande, niet weten.

Vergelijkt men in dit opzicht ons land met Zwitserland, zoo ziet men, dat de Regeering daar te lande in het algemeen den kapitaalexport vrij wil laten, doch wel bij onderhandelingen over het plaatsen van buitenlandsche leeningen poogt voordeelen te bedingen voor de Zwitsersche industrie, wier leveringen aan het buitenland veelal door de buitenlandsche handelspolitiek worden belemmerd, evenals zulks ten aanzien van de Nederlandsche industrie het geval is.

Vraagt men nu echter naar de feiten, zoo wordt daarmede eenige geheimzinnigheid betracht. In de beantwoording van de interpellatie-Grimm deelde de heer Musy mede, dat de samenwerking tusschen Regeering en bankiers reeds zeer belangrijk was, maar zelfs ondanks den bevredigenden toestand nog wel inniger zou kunnen worden. Niettemin, in zeer vele gevallen zou de Regeering hebben weten door te drij-

ven, dat de Zwitsersche industrie bepaalde orders kreeg van het leenende land. Doch als feit werd alleen vermeld eene leening aan Baden, waarbij de Zwitsersche machine-industrie bepaalde orders kreeg. Dat is dus het eenige, wat pertinent bevestigd wordt. De rest blijft in nevelen gehuld en het is niet mogelijk om uit deze officieele mededeeling een behoorlijk beeld te krijgen van de resultaten van actieve beleggingspolitiek van Zwitserland, wanneer men deze vergelijkt met de Nederlandsche passiviteit!

Wanneer men dan op grond van de hierboven aangevoerde overwegingen bedenkt, dat *per se* de uitvoerbedrijven in hun geheel van elke buitenlandsche creditverstrekking profiteeren, zoo bepaalt zich hier dus de vraag tot het doen van eene keuze uit deze bedrijven. De tegenstelling tusschen actieve en passieve beleggingspolitiek bestaat niet hierin, dat de eene wél en de andere niet rekening zou houden met de exportbedrijven. Daar is eenvoudig geen sprake van. Het kan er hier slechts om gaan, of het eene, dan wel het andere bedrijf het voordeel van den uitvoer naar het buitenland deelachtig wordt. Wil men nu een bepaald bedrijf tegenover het buitenland helpen, zoo zal dus de vraag deze zijn, of inderdaad het betrokken bedrijf de hulp en steun van de Overheid waard is en of het risico geloopt kan worden, dat de geldnemer gedreven wordt in de handen van de op het terrein der internationale kapitaalverstrekking gewoonlijk zeer scherpe concurrenten. Vooral een land als het onze, dat hier te concurreeren heeft tegen Londen en New York, kan daarbij licht worden uitgeschakeld, wanneer het met onpractische eischen voor den dag zou komen.

Intusschen, over dit alles behoeven wij niet te spreken, want het is in het hierboven geciteerde artikel van den heer Hintzen reeds genoegzaam in het licht gesteld. Het eenige, wat de Commissie hierover zegt, is eigenlijk, dat zij van een algemeen preventief Regeeringstoezicht niet wil weten.

* * *

Wél daarentegen gevoelt zij voor zulk een toezicht op grond van een ander motief, t.w. eene behoorlijke regeling van den beurshandel. En hiermee zijn wij tevens genaderd tot de tweede aan de Commissie voorgelegde vraag, welke minder principieel dan de hierboven besproken kwestie van den kapitaalexport, in hoofdzaak slechts beurstechnisch van belang is.

Zooals bekend, hebben wij hier te lande nog altijd de Beurswet 1914, eene crisiswet, waarin de bepaling voorkomt, dat de Minister van Financiën bepaalt, welke fondsen wél en welke niet in de officieele notering komen. Deze wet is langzamerhand verouderd. De rol van den Minister is niet dan een formaliteit en de macht berust feitelijk bij de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam.

Een wetsontwerp van 1919, strekkende om het Regeeringstoezicht aanmerkelijk te verscherpen, ontmoette veel bezwaar en is nimmer in behandeling gekomen. Ook de Commissie gevoelt niet voor een verhoogd toezicht. Wél daarentegen meent de Commissie, dat de vrij onvolledige Beurswet 1914 aanvulling behoeft en dat eenig toezicht van hoogerhand in dezen gewenscht is, omdat er bij het toelaten tot de officieele notering groote belangen betrokken zijn. Zij acht het niet juist, dat de beslissing geheel blijft in handen van de Vereeniging voor den Effectenhandel, zooals zij met enkele voorbeelden (o.a. het geschil over de toelating der Duitsche fondsen) nader toelicht.

Haar voorstel is nu het volgende. De wet van 1914 wordt aangevuld met een aantal nieuwe bepalingen. Krachtens deze bepalingen zal de Minister in het algemeen landsbelang de notering van een bepaald fonds kunnen gebiedten of weigeren. Dat slaat dus op de zeer enkele gevallen, waarin de Commissie zonder nadere precisering optreden van de Regeering in het algemeen belang wenschelijk oordeelt.

Daarentegen worden de gewone belangen van de beleggers evenals tot dusverre toevertrouwd aan het beursbestuur, resp. aan de door dit bestuur daarvoor aan te wijzen commissie voor de toelating. Van de beslissing van het beursbestuur over de toelating zal echter, indien deze luidt in afwijzenden zin — niet bij het wél toelaten, zulks ten einde baissemanipulaties te voorkomen — beroep zijn op eene Commissie, bestaande uit den Voorzitter van de Kamer van Koophandel te Amsterdam, den President van de Nederlandsche Bank en een lid, aan te wijzen door den Minister van Financiën, terwijl de Voorzitter van het beursbestuur adviseerende stem zal hebben. Daarmede wenschte de Commissie dus te waken voor het nemen van eenzijdige beslissingen door het beursbestuur.

Het is inzonderheid hiertegen, dat de heer Stroeve zich in zijne minderheidsnota heeft gericht. Deze meent, dat het toezicht op het formeel juiste verloop eener emissie, dat aan de toelating ter beurze voorafgaat, geheel voldoende wordt uitgeoefend onder de thans vigeerende regeling, en acht blijkbaar de Vereeniging voor den Effectenhandel in haar eer getast. O.i. niet geheel terecht, aangezien een tweede instantie, ook al heeft men over de eerste geen klagen, toch voor mogelijke conflicten gewenscht kan zijn, indien deze tweede instantie, zooals in het onderhavige voorstel, uit bekwame mannen zal zijn samengesteld.

De Commissie wenschte dus de oppermacht van het beursbestuur ietwat in te perken, hetgeen echter meer een beurstechnisch onderwerp is, dan dat het de hier in de eerste plaats behandelde vraag van den kapitaal-export raakt. Immers, haar voorstel inzake de aanvulling van de bestaande Beurswet betreft slechts de toelating tot de notering en het publiceeren van koersen. Doch het spreekt wel vanzelf, en het wordt ook door de Commissie erkend, dat men het vraagstuk van de officieele notering slechts ten deele dat van den kapitaalexport kan oplossen, aangezien kapitaalexport op allerlei wijzen kan geschieden buiten de notering hier ter beurze om.

* * *

Het resultaat van het onderzoek van de Commissie is dus, dat zij als regel den vrijen loop wil laten aan de internationale kapitaalbewegingen, hetgeen ook o.i. het juiste standpunt is, dat zij derhalve van overheidstoestemming voor het plaatsen van buitenlandse leeningen niet wil weten, doch slechts de mogelijkheid wil openen, dat de Overheid bij wijze van uitzondering toelating tot de officieele notering zal kunnen ge- of verbieden, terwijl ten slotte van een besluit tot weigering der officieele notering hooger beroep mogelijk zal zijn en de feitelijke autonomie van het beursbestuur zal worden ingeperkt.

Ingrijpend zal men deze voorstellen niet kunnen achten, doch een bewijs van armoede behoeft daarin niet te worden gezien, aangezien ook op dit onderdeel der economische politiek de regel geldt, dat de moeilijkste staatskunst die der onthouding is. In dezen zin opgevat, vallen de resultaten, waartoe de Commissie is gekomen, met vreugde te begroeten.

G. M. V. S.

DE TERMIJNHANDEL IN WISSELS EN DE GOUDEN STANDAARD.

Het is een algemeen bekend feit, dat de termijnhandel in wissels vóór den wereldoorlog van betrekkelijk weinig beteekenis was. In het boek van Dr. G. W. M. Huysmans, *Termijnhandel in Valuta*¹⁾, wordt een zeer verdienstelijk overzicht gegeven van hetgeen er op dit gebied vroeger heeft bestaan. Maar de termijnmarkt in wissels, zooals wij deze thans kennen, is eerst tegen het einde van den oorlog ontstaan, als direct gevolg van de groote en onberekenbare fluctuaties der wisselkoersen en in de na-oorlogsche

¹⁾ Diss. Ned. Handelshoogeschool, uitgave J. J. Romén & Zonen, Roermond, 1926.

periode tot grooten bloei gekomen. Het was voor handel en industrie, die in dezen tijd noodgedwongen zoo vele risico's op zich moesten nemen, buitengewoon veel waard een middel te hebben om althans één der elementen van onzekerheid en wel dat, gevormd door het valutarisico, uit te schakelen. De banken hebben dezen termijnhandel met groote voortvarendheid georganiseerd en door de samenwerking van handel, bankbedrijf en speculatie heeft zich in korten tijd een termijnmarkt in valuta's gevormd, van nauwelijks minder beteekenis dan de contante wisselmarkt.

De veelvuldig verkondigde meening, dat de speculatie slechts destructief werk heeft gedaan, wordt door mij niet gedeeld. Het zijn veelal de valutaspeculanten geweest, die de banken in staat hebben gesteld de valutarisico's van hunne cliënten over te nemen en de werkzaamheid van de speculatie heeft in belangrijke mate tot verruiming van de markt bijgedragen. Dat de speculanten dikwijls groote winsten hebben gemaakt, speciaal door de groote daling van de Mark, kan niet worden ontkend; maar zij hebben ook zware verliezen geleden, o.a. door het plotselinge herstel van den koers van den Franschen Franc, in het voorjaar van 1924.

Het oogenblik nadert, waarop de geldsystemen allereen weer direct of indirect op het goud zullen zijn gebaseerd en wisselkoersfluctuaties alleen nog mogelijk zullen zijn binnen de betrekkelijk enge grenzen, die door de goudpunten worden bepaald. En men vraagt zich onwillekeurig af, of de termijnhandel in wissels nu ook weer zal verdwijnen. Om deze vraag te kunnen beantwoorden, zal men zich allereerst reenschap hebben te geven van den aard van de risico's, waartegen men zich door middel van de termijnmarkt in wissels kan dekken en van de factoren, die de waarde van deze risico's, zooals deze in het termijncart (d.i. het verschil tusschen den contanten koers en den termijnskoers) tot uitdrukking komt, bepalen. Hierbij komt dan ook vanzelf ter sprake de invloed van de termijnmarkt op het verloop der wisselkoersen.

Men dient niet uit het oog te verliezen dat men, door het afsluiten van een termijntransactie zich slechts dekt tegen het nominale koersrisico, maar er overigens, voor wat betreft het risico van een mogelijke verandering van de koopkracht van het geld, alleen een verplaatsing van het risico plaats vindt. De Nederlander, die de opbrengst van zijn exporten naar Engeland (luidende in ponden sterling) van te voren op termijn verkoopt, schakelt zijn belang bij ponden en hiermede het risico van een daling van het pond op de wisselmarkt uit, maar heeft het risico van een koopkrachtsvermindering van den gulden hiervoor in de plaats gekregen.

In de jaren die achter ons liggen heeft menigeen tot zijn schade ondervonden, dat ook, al was het nominale koersrisico uitgeschakeld, men nog allermint van elk valutarisico was bevrijd. Een Duitscher, die ten tijde van de groote daling van de mark goederen in Nederland had verkocht tegen betaling in guldens en de guldens van tevoren op termijn weer tegen markten had verkocht, schakelde het nominale koersrisico uit, maar hij kwam, doordat de koopkracht van de mark inmiddels tot op een fractie van de oorspronkelijke daalde, niettemin bedrogen uit. In dit geval had hij verstandiger gedaan, indien hij zijn guldens niet op termijn had verkocht. Hieruit volgt dus, dat als men te maken heeft met aan den eenen kant een (betrekkelijk) stabiele valuta en aan den anderen kant een onstabiele, men zich, op de meest waardevaste moet verlaten en zijn belang bij de andere valuta moet uitschakelen.

Zijn beide valuta's onstabiel, dan is de keuze moeilijker en valt er ook met behulp van de termijnmarkt niet veel te bereiken. Zoo had het jaren lang voor een Franschman niet veel nut om zijn verplichtingen aan België, dan wel zijn vorderingen op België, luidende in Belgische francs, op termijn tegen Fransche

francs te dekken. Alleen de overweging, dat hij door het afsluiten van een termijnaffaire voor zijne calculaties een vaste basis verkreeg (m.a.w. het nominale koersrisico uitschakelde), zou hem nog tot het aangaan van een termijntransactie hebben kunnen doen besluiten.

Wij zullen thans hebben na te gaan hoe het ten aanzien van beide risico's is gesteld, als de twee valuta's, waarmede men normaliter bij een internationale verrekening heeft te maken, stabiel zijn. Hieronder vallen dus alle betalingen tusschen landen, die op het goud zijn gebaseerd. In alle deze gevallen zal men zich over het risico van een verandering van de koopkracht van het geld niet te zeer behoeven te bekommeren. Vooreerst komen de perioden, die door de termijntransacties worden bestreken uiteraard grotendeels overeen met de betalingstermijnen, die in het internationale handelsverkeer gebruikelijk zijn en zijn dus van betrekkelijk korten duur. En de wijziging, die het prijsniveau in den loop van enkele maanden ondergaat, zal bij een stabiele valuta zelden groot zijn. Hier komt nog bij, dat de valuta, welke als gevolg van de termijnaffaire tot basis van de calculaties van den koopman of den bankier is geworden, vrijwel steeds de eigen valuta is. En nu telt het risico bij de eigen valuta in de practijk reeds hierom minder zwaar, kan zelfs in de meeste gevallen geheel buiten beschouwing worden gelaten, omdat tegenover de betrekkelijke posten, verrekeningen in het binnenland staan, waarvan het bedrag eveneens van tevoren vast staat en die dus door een verandering van het binnenlandsche prijsniveau evenmin worden beïnvloed.

Voor den fabrikant en den koopman is dan ook alleen van practisch belang de vraag: hoeveel zal ik t.z.t. in de eigen muntsoort moeten betalen ter voldoening van mijne in buitenlandsche valuta luidende verplichtingen en welk bedrag in de eigen muntsoort vertegenwoordigt de opbrengst van mijn vorderingen in buitenlandsche valuta, die over eenigen tijd vervallen? En het is dan ook uitsluitend om een vaste basis te hebben voor zijne calculaties dat hij er toe overgaat zijn toekomstige vorderingen en verplichtingen in buitenlandsche munt via de termijnmarkt in wissels te dekken.

Prijsvorming in de Termijnmarkt.

Indien de wisselmarkt uitsluitend diende als clearinghouse voor de verrekeningen van den internationalen handel, zouden de valuta-termijnnoteringen alleen worden bepaald door de positie en meer speciaal de seizoenbeweging van den buitenlandschen handel. Bij overwegenden export zouden de termijnnoteringen steeds lager zijn dan de contante wisselkoersen en bij overwegenden import steeds daarboven.

Er zijn echter nog twee zeer belangrijke subjecten, die op de termijnmarkt hunnen invloed doen gelden, n.l. de speculatie en de rentearbitrage. En het zou mij niet verwonderen als deze factoren ten slotte eigenlijk belangrijker zijn dan de eerstgenoemde, omdat het in zekeren zin vrije factoren zijn met een ongeëvenaard aanpassingsvermogen, die zich speciaal op de termijnmarkt zeer sterk kunnen doen gelden, zij het dikwijls ook slechts tijdelijk en incidenteel.

De belangrijke invloed, welke de speculatie of de anticipatie op te verwachten wijzigingen van den wisselkoers op het termijncart heeft, is in de laatste tien jaren duidelijk genoeg gebleken. Bij de papiermarkt en gedurende zekere perioden ook bij andere valuta's beheerschte deze factor de termijnmarkt geheel. Toen de verwachting dat de mark verder zou dalen, algemeen was, was er een overwegend aanbod van markten op termijn.

Als technische bijzonderheid dient hier vermeld te worden dat de eigenlijke termijnhandel, zooals deze door de banken en de wisselmakelaars (en de beroepspeculanten!) wordt gedreven, vrijwel uitsluitend plaats heeft door middel van ruiltransacties (Eng.:

swaps) van contante valuta tegen termijnvaluta. In het hierboven gestelde geval openbaarde zich een sterke geneigdheid om termijnmarkten te ruilen tegen contante markten. De bankier, van wiens intermediair de baassier gebruik maakte, verkocht dan de contante markten, waarover hij, ten gevolge van de swap, de beschikking kreeg, weer in de contante wisselmarkt en alleen de overblijvende verkoop op termijn bleef met den speculant doorloopen. Ik moet hieraan toevoegen, dat omdat de contante markt dikwijls zoo veel gevoeliger is dan de termijnmarkt, meestal eerst de contante affaire wordt afgesloten en eerst daarna een tegenpartij wordt gezocht voor de ruiltransactie.

Het is duidelijk, dat door affaires als hier beschreven zijn, het écart tusschen den contanten koers en den termijnkoers grooter wordt en het disagio voor de termijnvaluta toeneemt.

Het omgekeerde geval (een groot agio voor de termijnvaluta) heeft zich o.a. nu bijna drie jaar geleden voorgedaan bij het pond sterling. Toen het pond in den zomer van 1924 zijn opmarsch naar het goudpunt begon, was de hogere notering van het pond op levering een indicatie van de verwachting, dat het doel zou worden bereikt. De rentefactor, die, zooals hieronder nader zal worden besproken, bij goudvaluta's zulk een belangrijke rol speelt bij de prijsvorming op de termijnmarkt, had hier slechts een geringen (remmenden) invloed. Ik noem hier slechts twee gevallen; het zou niet moeilijk vallen nog meerdere voorbeelden uit de practijk aan te halen.

Het is overigens niet alleen de beroepsspeculatie, die een overwegend aanbod van of een overwegende vraag naar een valuta op levering kan doen ontstaan. Verwacht men, dat de wisselkoers op een zeker land zal dalen, dan zal de exporteur naar het betreffende land zijn toekomstige vorderingen wel door een verkoop op termijn dekken, maar de importeur zal den aankoop van de benodigde valuta uitstellen. Verwacht men daarentegen een oploopen van den koers, dan zal degene, die in de naaste toekomst een betaling heeft te doen in de betreffende valuta, deze van tevoren op termijn koopen, terwijl de exporteur naar het land in kwestie in vele gevallen zich niet van tevoren door een verkoop van die valuta op termijn zal dekken, daar de kans groot is, dat hij door af te wachten een beteren prijs zal maken.

Het spreekt vanzelf, dat de invloed van den hierboven besproken factor bij een stabiele valuta veel geringer is. Maar zelfs bij op goud gebaseerde valuta's, waarbij koersschommelingen tusschen de goudpunten steeds mogelijk blijven, heeft de anticipatie op een verwachte verandering van den wisselkoers door middel van de termijnmarkt nog steeds plaats (zij het ook in mindere mate) en beïnvloedt het termijnécart.

De rentearbitrage heeft meestal plaats door een koop van de valuta van het land waar de rente hooger is dan elders en een gelijktijdige verkoop van die valuta op termijn, dat is dus door middel van een swap. M.a.w. men leent die valuta ten einde van de hogere rente te profiteeren. Het is niet noodig, dat men de rente-arbitrage op deze wijze beoefent, maar als men den contanten koop niet door een verkoop op termijn dekt, is er niet alleen sprake van rente-arbitrage, maar bovendien van valutaspeculatie. Maar onder sommige omstandigheden kan men dit koersrisico gerust loopen. Ik kom hierop nog terug.

Het is speciaal de rente op de korte geldmarkt en de discontomarkt, die hier van belang is, aangezien de termijntransacties als regel slechts voor betrekkelijk korte perioden (zelden langer dan drie maanden) worden afgesloten. Weliswaar zal, indien de rente op de kapitaalmarkt in een zeker land hooger is dan elders, dit land eveneens saldi aantrekken, maar de buitenlandsche belegger zal dan toch geen termijnaffaire afsluiten, die de periode van belegging dekt. Want indien het al mogelijk zou zijn een tegenpartij voor deze

transactie te vinden, dan zal hij toch een dusdanig groot écart moeten betalen dat hij het risico waarschijnlijk even goed zelf zou kunnen loopen. Is het renteniveau voor obligaties in Londen bijv. hooger dan hier, dan zal het den Nederlandschen kooper van deze obligaties misschien gelukken de ponden op een termijn van eenige jaren te verkoopen, maar de prijs, dien hij maakt zal waarschijnlijk zeer dicht liggen bij het onderste goudpunt. Mits hij vertrouwen heeft in de handhaving van den gouden standaard in Engeland, kan hij het koersrisico dan even goed zelf dragen.

Als particulier disconto voor drie-maandswissels in Londen bijv. 4½ pCt. is en in Amsterdam 3 pCt., dan zal de Hollandsche bankier, die van de hogere rente voor Engelsche wissels wil gebruik maken, maar het koersrisico wensch uit te schakelen door een swap in ponden, tot deze transactie overgaan, mits het disagio voor ponden op drie maanden levering minder bedraagt dan rond 4½ cent per pond. (4½ ct. per drie maanden = 18 ct. per jaar = 1½ pCt., het pond gemakshalve op f 12,— aannemende). Is het écart, onder invloed van andere factoren, gelijk aan of grooter dan 4½ cent, dan zal de rente arbitrage zich waarschijnlijk afzijdig houden en in ieder geval niet op deze wijze opereeren, daar dit den bankier in het eerste geval geen winst, in het tweede geval zelfs verlies zou opleveren.

Men moet hieruit niet afleiden, dat, afgezien van den invloed van de speculatie, het termijnécart steeds tennaastebij overeen zal komen met de renteversillen op de geld- en discontomarkt in de diverse centra. Dit is daarom niet het geval, omdat de bankier, die zijn geld in het buitenland uitzet, de risico's die hij hierbij loopt of meent te loopen, door een hogere netto-rente wensch te zien gecompenseerd. En als hij de politieke en financiële toestanden in een land niet geheel vertrouwt, zal hij alleen geneigd zijn tot uitzetting van gelden in dat land, indien hij er netto, d.i. onder aftrek van een eventueel te betalen termijnécart, een belangrijk hogere rente maakt dan elders. Dit is een verschijnsel dat zich trouwens op de internationale kapitaalmarkt evenzeer voordoet. De rentearbitrage trekt zich in het hier gestelde geval dus reeds eerder uit de termijnmarkt terug dan in het voorbeeld, dat ik in de vorige alinea aanhaalde, hetgeen op de grootte van het écart van invloed kan zijn.

(Slot volgt).

A. A. VAN SANDICK.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE MAATSCHAPPELIJKE TOESTAND VAN OOSTENRIJK NA DE ONLUSTEN.

Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons:

De revolutionaire gebeurtenissen in Oostenrijk zijn helaas niet aan den Economischen toestand voorbijgegaan, zonder eenig spoor na te laten, hoewel de oogenblikkelijk aangerichte schade ver ten achter is gebleven bij de pessimistische verwachtingen, die men veelal heeft gekoesterd. Vóór alles valt te constateeren, dat de onderhavige gebeurtenissen Oostenrijk juist op een oogenblik getroffen hebben, dat er een duidelijk toenemende handelsbeweging te verwachten was. Dit gold zoowel voor den handel als voor de industrie en voor den geldmarkt in het algemeen.

Het eerste halfjaar van 1927 heeft niet alleen een belangrijke verbetering der Oostenrijksche handelsbalans vertoond, maar ook was er, vooral in de laatste maand Juni, een algemeen gunstige ontwikkeling ingetreden. De desbetreffende cijfers vindt men op de volgende pagina.

Wat de toestand van de industrie betreft, was er voor den eersten keer sedert ongeveer drie jaren, juist in de voornaamste Oostenrijksche industrieën een onmiskenbare verbetering ingetreden.

Wat de voedingsmiddelenindustrie betreft, gingen de zaken in de industrie van geconserveerde vruchten in het tweede kwartaal belangrijk vooruit in verhou-

	Januari-Juni 1926 1927		Januari-Juni 1926 1927	
	Hoeveelheid in tonnen		Bedrag in Millioenen Schilling	
Invoer:				
Levende Dieren	87.292	82.650	122.7	123.7
Voedings- en Genotsm.	593.876	605.295	346.7	325.7
Mineraal Brandstoffen	2.469.625	2.529.883	99.5	103.6
Andere grondstoffen en halfabrikaten	584.774	529.049	291.0	317.3
Eindproducten	168.010	148.065	445.6	480.8
Edele metalen, ook gem.	59	75	19.3	29.7
Tezamen	3.903.636	3.897.017	1.324.8	
Uitvoer:				
Levende Dieren	4.739	10.806	6.6	15.2
Voedings- en Genotsm.	15.262	12.696	14.1	12.7
Grondstoffen en halfa- brikaten	1.295.809	1.535.844	180.3	216.6
Eindproducten	242.479	263.678	607.0	661.1
Edele metalen, ook gem.	104	218	12.7	26.9
Tezamen	1.558.393	1.823.242	820.7	932.5

De balans van de maand Juni toont de volgende cijfers:

	Juni		Juli	
	Hoeveelheid in tonnen		Bedr. in Milli- oenen Schilling	
Invoer:				
Levende Dieren	19.396	15.203	27.4	22.4
Voedings- en Genotsm.	104.343	110.306	62.1	66.7
Mineraal Brandstoffen	420.290	359.772	16.4	14.4
Andere grondstoffen en halfabrikaten	101.411	99.682	40.7	55.1
Eindproducten	27.927	23.895	74.8	81.4
Edele metalen, ook gem.	10	11	2.9	3.6
Tezamen	673.377	608.869	224.3	243.6
Uitvoer:				
Levende Dieren	1.299	2.050	1.9	3.0
Voedings- en Genotsm.	2.434	1.826	2.7	2.4
Grondstoffen en halfa- brikaten	220.609	277.800	30.6	42.4
Eindproducten	43.716	47.698	104.8	118.3
Edele metalen, ook gem.	18	21	3.2	2.9
Tezamen	268.376	329.395	143.1	169.0

ding tot het eerste kwartaal van 1927. In de melk-industrie konden de zaken over het algemeen als goed beschouwd worden; ook in de schuimwijnindustrie was een herleving in den gang van zaken waar te nemen, die wel in de eerste plaats toe te schrijven was aan het verhoogde vreemdelingenverkeer van het afgelopen kwartaal. Minder gunstig deed de toestand in de chocolade- en suikerwerkindustrie zich voor, waarbij een verdere achteruitgang van den koopkracht van het publiek was waar te nemen en de buitenlandse — vooral Zwitsersche en Deutsche — concurrentie zich zeer sterk deed gelden. In de industrie van eetbare olieën en vetten kon het speciaal voor de eetbare olie zoo gewichtige zomerseizoen wegens het ongunstige weer nog niet volledig tot zijn recht komen. De omzet van de industrie van eetbaar vet heeft zich in dit kwartaal verbeterd en ongeveer dezelfde hoogte als in het dienovereenkomstig tijdvak van het vorige jaar bereikt.

In de wapenindustrie waren de zaken vooruit gegaan en de productiecapaciteit bleek ten volle benut; toch moest de export, ten gevolge van de al te sterke concurrentie en dalende prijzen, dikwijls zonder winst werken. In de blikverpakkingindustrie, de ijzerdraadindustrie en de laarzenindustrie waren zeer noemenswaardige veranderingen waar te nemen; in de kleinspoorindustrie was een uitgesproken verbetering ingetreden; hier zoowel als in de industrie van ijzeren en koperen meubelen waren de moeilijkheden met den 'buitenlandschen' afzet zeer groot.

In de metaalgietery was het zakenverloop toegenomen, hoewel de omzet, te oordeelen naar den prijs, minder rentegevend scheen.

In de industrie van meubelbeslag was, na een voorbijgaande herleving, weer stilstand ingetreden; in de kassaindustrie, de blikfabrikatenindustrie en de bouwbeslagindustrie was de toestand over het algemeen dezelfde gebleven.

In de machinebouwindustrie liet de toestand zich over het algemeen beter aanzien. Dit gold vooral voor de productie van waterturbines en Dieselmotoren, werktuigmachines, ventilatoren en bascules, terwijl de in de fabricatie van sorteermachines in het eerste kwartaal ingetreden verbetering niet kon aanhouden. In de ijzergietery viel een grotere omzet, dan tot dusver het geval was geweest, te bespeuren. In de aluminiumindustrie werd de productiecapaciteit helaas slechts ten deele benut, de omzet had veel te lijden van de Deutsche concurrentie en de toestand was hierbij ongunstiger dan in denzelfden tijd van het vorige jaar.

De toestand van de Oostenrijksche glasindustrie had geen noemenswaardige verbetering ondervonden. Het waren hoofdzakelijk de buitenlandse concurrentie en de voortdurend toenemende binnenlandsche productie, die een bijzonder ongunstige prijsvorming ten gevolge hadden. Ook in de industrie van waschmiddelen was de binnenlandsche afzet alleen te gering om de fabrieken met volle kracht te laten werken. Daarentegen viel in de wasscherijen een opmerkelijke verbetering waar te nemen. In de lederindustrie was de toestand niet ongunstig; zeer merkwaardig was de belangrijke stijging in den uitvoer van bewerkt leer naar het buitenland.

Ook in de textielindustrie trad een aanzienlijke verbetering in. Ongeveer 90 pCt. van de weefgetouwen waren in gebruik, de mogelijkheden tot uitvoer en tot grooten omzet hadden zich verbeterd, er was groter navraag. Opmerkelijk is het, dat een soortgelijke verbetering in den toestand der textielindustrie ook in andere landen, met name in Engeland en Amerika, vooral echter in Duitschland te vermelden was.

De toestand der papierindustrie kon bevredigend genoemd worden; zoowel de qualiteit als de omvang van de productie waren over het algemeen goed; ook de afzet van deze gewichtige tak van industrie was zeer bevredigend.

Van andere industrieën valt in het kort nog te vermelden, dat in de houtindustrie de toestand niet ongunstig was, in de meubelindustrie de afzet stakte, ofschoon de malaise door de jongste aankopen van de verschillende hotels eenigszins verminderd werd. Zaagindustrie en houthandel waren, in vergelijking met de voorafgaande periode, vooruitgegaan. Het hotelwezen had door sterkere bevordering van het vreemdelingenverkeer een zekere opleving ondergaan.

Ook de geldmarkt vertoonde een alleszins gunstige ontwikkeling. De bij de spaarkassen gestorte bedragen stegen voortdurend, nadat alleen in April jl. door de run op de Dorotheum, sterke dalingen bij deze instelling een voorbijgaande stilstand hadden gebracht.

Weensche Banken en Spaarkassen.

	Totaal bedrag deposito's	Spaargelden
Januari 1927....	S 937.423.866,08	S 772.876.036,49
Februari "	" 959.200.314,86	" 791.148.121,43
Maart "	" 970.246.349,03	" 801.160.145,35
April "	" 955.229.004,57	" 784.134.071,91
Mei "	" 981.068.187,85	" 806.538.882,12
Juni "	" 1.011.423.843,—	" 833.148.117,97

De bij de revolutionaire gebeurtenissen ingevoerde nieuwe maatregelen hadden in de eerste plaats betrekking op de geldpolitiek. Men slaagde erin, niet-tegenstaande de gedeeltelijke verkeersstaking en ondanks de ongunstige berichten, die in het buitenland werden verspreid, de stabiliteit van den Schilling volstrekt te handhaven. De Oostenrijksche valuta bewoog zich voortdurend tusschen de beide goudpunten en naderde zelfs weer zeer spoedig het bovenste goudpunt. Dat deze operatie zoo kon slagen, is behalve aan de handige technische leiding van de Oostenrijksche Nationalbank in hoofdzaak aan twee omstandigheden te danken: in de eerste plaats aan het feit, dat

de Nationalbank bij haar vestiging een zoo onafhankelijke positie had verkregen, dat men tot op zekere hoogte werkelijk kon aannemen, dat zij zelfs door groote staatschokken onbeïnvloed zou blijven. Ten tweede echter, heeft de niet in het minst door Oostenrijk voorgestane en toegepaste samenwerking van Centrale Banken een zoo goed functioneerende buitenlandsche organisatie tot stand gebracht, dat iedere eventueele aanslag op den Schilling door de gemeenschappelijke Emissiebanken geheel afgewerd, ja reeds in de kiem verstikt kon worden. Ten slotte kwam er nog bij, dat de Nationalbank door haar politiek om buitenlandsche wissels te verzamelen een bedrag van rond 500 millioen Schilling in goud en goudwissels en een deviezenreserve van ongeveer 200 millioen Schilling aan goudwissels had weten te verzamelen, zoodat zij over een totale liquide reserve van bijna 100 millioen dollar kon beschikken, waartegen een speculatieve aanval op zichzelf reeds uiterst geringe of in het geheel geen vooruitzichten bood.

Niettemin bleek op 21 Juli, dus onmiddellijk na den eersten afloop der gebeurtenissen, een renteverhoging van 6 op 7 pCt. noodzakelijk.

Hoewel het voor de groote massa uiteraard niet mogelijk is daarover een oordeel te vellen, is heden en zal ook waarschijnlijk in de toekomst niet met zekerheid zijn vast te stellen, of het in de eerste plaats zuiver psychologische beweegredenen waren, welke zulk een maatregel aan de directie der Emissiebank wenschelijk deden schijnen, of dat werkelijk de credietaanvraag zoo dringend en het afvloeien van deviezen zoo sterk geworden was, dat ingrijpen onvermijdelijk bleek; dit vooral op grond van het feit, dat het overzicht van de Emissiebank door zijn ver doorgevoerde splitsing van de voorraad buitenlandsche wissels onder verschillende hoofden, mogelijk maakt, het aanzien van de dekking willekeurig binnen zekere grenzen te verschuiven, terwijl anderzijds de bijvoorbeeld in wisselclearing voorkomende, bijzonder groote vorderingen, onder bepaalde omstandigheden niet slechts uit de voorhanden reserves worden voldaan, maar ook werkelijk van slechts tijdelijken aard kunnen zijn.

Toch blijft het aannemelijk, dat de directie van de Emissiebank natuurlijk niet zonder de haar voor oogen staande feiten, tot zulk een gewichtigen stap zou zijn overgegaan, een stap, die des te moeilijker werd door het feit, dat over ruim één maand de zware najaarsvordering voor de deur staan, die een verlagging van den rentevoet practisch ternauwernood wenschelijk doen schijnen.

De verhoging van de discontorente heeft echter ook een verhoging van den rentevoet van het deposito ten gevolge gehad, die zeker den drang tot sparen sterker prikkelen zal, welke ten gevolge van den abnormal laag rentestand al weer een weinig dreigde te verslappen. Met betrekking tot de vergoeding van spaargelden gaan de banken en spaarkassen in denzelfden geest voort; de rentevoet voor niet aan een termijn gebonden gelden werd op $4\frac{1}{2}$ pCt., voor gelden met éénmaandelijksche opzegging op 5½ pCt., met tweemaandelijksche op 5½ pCt. en met driemaandelijksche opzegging op 6 pCt. vastgesteld.

De groote vraag, die op dit gebied nog onbeantwoord is gebleven, blijft echter, of en in hoeverre de terugvordering van credieten op korten termijn uit Oostenrijk door het buitenland zich nog zal voordoen. Het blijft natuurlijk maar te hopen, dat het krachtige optreden der regeering, het snelle consolideeren van den toestand, de onvoorwaardelijke vastheid van den Schilling en niet in het minst de voorgenomen renteverhoging, zulk een afvloeien, dat zich tot nu toe niet in sterke mate merkbaar heeft gemaakt, zullen verhinderen, ja misschien zelfs binnen afzienbaren tijd weer in een voortzetting van den toevoer zullen veranderen.

Daar de Oostenrijksche industrie en de Oostenrijksche handel in groote mate van deze buitenlandsche credieten op korten termijn schijnen af te hangen, moet deze vraag natuurlijk bijzonder overwogen worden. Als een ongetwijfeld gunstig teeken mag men hier wellicht het feit boeken, dat juist onmiddellijk na de onlusten Duitsch geld in groote hoeveelheid in Oostenrijk belegging zocht om in verbinding met Deutsche speciaal-industrieën aan het voltooien van de Oostenrijksche waterwerken mee te helpen.

Ten slotte moeten nog eenige vragen van algemeenen aard vluchtig besproken worden. De onlusten zijn, zooals men weet, begonnen met het in brand steken van het gerechtsgebouw door het gepeupel, waardoor het gebouw nagenoeg geheel vernietigd werd. De wederopbouw en het herstel van de vernietigde acties en hoofdboeken zal ongetwijfeld beduidende sommen kosten, die men thans voorloopig op ongeveer 50—60 millioen Schilling schat. Nu heeft het staatsbudget in de laatste maanden een bijzonder gunstig verloop genomen. Ondanks groote kapitaalbeleggingen was het saldo van 4 van de eerste 5 maanden van 1927 actief, ja ten deele zelfs zeer sterk actief. De onvoorziene kosten van den wederopbouw zullen ongetwijfeld het programma voor kapitaalbeleggingen een tijdlang niet onaanzienlijk belasten. Overigens blijft de vraag nog bestaan, in hoeverre niet ook de stad Weenen, wier financieele toestand, wel als een buitengewoon gunstige moet worden aangemerkt, het hare zal hebben bij te dragen in de ontstane kosten.

Als een betrekkelijk gunstige, hoewel duur gekochte ervaring, moet men aanmerken, dat de gebeurtenissen dezer dagen het bewijs geleverd hebben, dat de bij conflicten zoo dikwijls dreigende algemeene staking of toch minstens verkeersstaking, in Oostenrijk onder de huidige omstandigheden niet voor een enigszins langen tijd kan worden doorgevoerd. De verkeersstaking werd in de meeste landen, buiten Weenen, door technische, voorloopige hulp en zoogenaamde „Burgerwachten”, voor het grootste deel gebroken, zoodat de leiders van de staking zich genoodzaakt zagen, reeds den derden dag onvoorwaardelijk deze staking op te heffen, om de ergste consequenties juist voor de stakers te verhinderen, en niet het algeheele fiasco van de staking te moeten erkennen. Het hierdoor versterkte staatsgezag zal zonder twijfel binnenkort ook in een stakingsverbod voor ambtenaren, naar het Deutsche voorbeeld, tot uitdrukking komen. Ook de algemeene staking is eigenlijk met een mislukking voor de leiders geëindigd. Het was zelfs in het belang der arbeiders in het geheel niet mogelijk, haar ook maar halverwege consequent door te voeren, daar zij anders zelf het zwaarst getroffen zouden zijn. Bovendien slaagde men erin, en dat nog wel voor het grootste deel, dank zij het betere inzicht der arbeiders zelf, om in de gewichtigste bedrijven een beperkten dienst in stand te houden.

Alles wel beschouwd heeft de afloop van deze beide gebeurtenissen de richting, die een economischen vrede nastreeft, eerder nog versterkt en den wil tot herstel van geregelder verhoudingen bevestigd. Van een economisch standpunt gezien, kan men met alle recht zeggen, dat afgezien van de stelling voor den economischen toestand niet aangename, onvermijdelijke voorzorgsmaatregelen op het gebied van crediet- en geldpolitiek en van den onaangenaamen invloed op de begroting, veroorzaakt door de kosten der aangerichte verwoestingen, de geheele gebeurtenis betrekkelijk schappelijk en onevenredig vlug verlopen is. De economische toestand van Oostenrijk heeft een storing, maar geen duurzame schade ondervonden en het daaruit versterkt te voorschijn getreden staatsgezag, zal hoogstwaarschijnlijk ook op de vredelievende beëindiging der sociale conflicten, voortaan een gunstigen invloed uitoefenen.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

Het indexcijfer voor het einde van Juli vertoont eigenlijk geen verandering, schrijft „The Economist”. Het totaal is 4,002 tegen 4,004 op het einde van Juni. Zoals echter uit de volgende tabel blijkt, waren er eenige aanzienlijke verschuivingen: een aanzienlijke stijging in de groep weefstoffen werd gecompenseerd door daling in andere afdelingen.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5) ...	500	300	500	400	500	2200	100,0
Einde Juli 1914	579	352	616½	464½	553	2565	116,6
Nov. 1918	1289	782½	1848	903	1389½	6212	282,6
Dec. 1923	853	815½	1382½	774	755	4580	208,2
Dec. 1924	992	789½	1452	815½	806	4855	220,7
Dec. 1925	936½	679	1120	733	782½	4251	193,2
Juli 1926	910	678½	945	763	748½	4045	183,9
Aug. "	914	695	954	849	744	4156	188,9
Sept. "	893	708	942½	963	739½	4246	193,0
Oct. "	920	721½	880½	976½	738½	4237	192,6
Nov. "	895½	728	867	959	735½	4185	190,2
Dec. "	875	736½	859	773½	731	3975	180,7
Jan. 1927	867½	734	873½	734½	718½	3928	178,6
Feb. "	897½	740½	904	742	728	4012	182,4
Mrt. "	880½	704	909½	725	725	3944	179,3
Apr. "	886	697	917½	704½	716	3921	178,2
Mei "	911	724	961½	673½	716	3986	181,2
Juni "	913½	716	1007	662½	705	4004	182,0
Juli "	872	707	1068	650½	704½	4002	181,9

De daling van de voornaamste voedingsmiddelen was te danken aan een prijsdaling van aardappelen, in verband met het jaargetij, hoewel ook vleesch medewerkte tot de daling, terwijl een terugslag in koffie de voornaamste verandering in de bijkomstige voedingsmiddelen was. Er was een algemeene stijgende beweging in de katoenprijzen en eveneens sterke stijging in Engelsche wol en jute. Onder delfstoffen was een verdere daling in de kolenprijzen de voornaamste wijziging. Lood en koper waren een weinig gestegen, maar er was een daling in tin.

De volgende tabel toont de wijzigingen in het indexcijfer der verschillende artikelen, vergeleken met einde Juni, waarbij het cijfer 50 telkens het gemiddelde voor de periode 1901—05 voorstelt:

	Indexcijfer	of		Indexcijfer	of		Indexcijfer	of
		+			+			+
Tarwe (bti.)	104½	+	Katoen (Am.)	92	+10	Koper	46½	+ 2
" (Eng.)	97	+ 1	" (Egypt.)	135½	+18½	Delfstoff.	650½	-12
Meel	88	- 2	Garen	98½	+ 6	Hout	93	..
Gerst	91	- 3	Laken	106½	+ 3½	(Baltisch)
Haver	82	+ 2	Wol (Eng.)	128	+15	Hout	77½	..
Aardapp.	62½	-25	(Austr.)	104½	+ 1	(Amerik.)	61½	..
Rijst	113½	- 4	Zijde	70	- 7	Leder	100	..
Rundvl.	73	- 2	Vlas	154½	- 1	Petroleum	69	+ 1½
Schapenvl.	80½	- 2½	Hennep	62	+ 5	Oliën	71½	+ 1½
Varkensvl.	80	- 6½	Jute	116½	+14½	Oliezaden	53½	..
Gran. en vl.	872	-41½	Weefstoffen	1.068	+61	Talk	76½	..
Thee	159½	- 5	Ruw-Ijzer	75½	..	Indigo	85½	..
Koffie	125½	- 6½	Stalen rails	71	..	Soda	16½	- 5
Rietsuiker	115	..	Ijz. staven	86½	..	Rubber	704½	- 5
Bietsuiker	117	- 5	Kolen (st.)	95½	- 2	Diversen	4.002	- 2
Boter	73½	- 1½	(huisbr.)	61½	- 9	Totaal
Tabak	116½	..	Lood	101	+ 1			
And. voed. en genotm.	716	-20½	Tin	113	- 4			

De stijging van het totale indexcijfer tegenover dat van vóór den oorlog, blijft op 56,1 pCt., in vergelijking met 55 pCt. voor eind December jl. en 57,7 pCt. voor denzelfden tijd van verleden jaar. De verhouding van elk der groepen tot het vóóroorlogspeil blijkt uit de volgende tabel, waarbij eind Juli 1914 gelijk 100 is gesteld:

Het blijkt dat, terwijl er sinds het begin van het jaar een sterke stijging in de textielgroep heeft plaats gehad, een scortgelijke daling op het gebied van delfstoffen voorkwam.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Juli 1914....	100	100	100	100	100	100
December 1918....	226	222	293	186	241	237,5
December 1923....	148	231	225	167	136	178,6
December 1924....	171	224	235	175	146	189,3
December 1925....	162	193	182	158	141	165,8
Juli 1926....	157	193	153	164	135	157,7
Augustus "....	158	197	155	183	134	162,0
September "....	154	201	153	207	134	165,5
October "....	159	205	143	210	134	165,2
November "....	155	207	141	206	133	163,2
December "....	151	209	139	167	132	155,0
Januari 1927....	150	209	142	158	130	153,1
Februari "....	155	210	146	160	132	156,4
Maart "....	152	200	147	156	131	153,8
April "....	153	198	149	152	130	152,9
Mei "....	157	206	156	145	130	155,4
Juni "....	158	204	163	143	127	156,1
Juli "....	151	201	173	140	127	156,1

Onderstaande tabel geeft voorts nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen:

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederlands ³⁾	Japan
Novemb. 1913	100	100 ⁵⁾	100	100	100 ⁶⁾	100	100	100
Novemb. 1918	206	358	438	367	392	214
Hoogste 1920	272	591	679	...	325	366	297	322
Decemb. 1923	151	458	577	...	183	160	154	211
Decemb. 1924	157	507	640	137 ³⁾	171	168	160	214
Decemb. 1925	156	632	715	142 ³⁾	156	156	155	194
Juni 1926	152	739	654	...	145	150	144	177
Juli "	151	837	677	...	133	145	148	179
Augustus "	149	770	691	...	134	145	147	177
September "	150	788	683	...	135	146	146	175
October "	150	753	655	...	136	145	148	174
November "	148	684	641	...	137	147	148	171
December "	147	627	619	...	137	148	150	147
Januari 1927	147	623	603	...	136	146	146	170
Februari "	146	632	601	...	136	145	146	171
Maart "	145	642	593	...	135	147	145	170
April "	144	637	565	...	135	146	143	170
Mei "	144	629	536	...	137	147	145	145
Juni "	..	623	509	...	138	147	146	149

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt, nieuwe methode. ³⁾ Jaargemiddelde. ⁴⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen in plaats van op 53. ⁵⁾ Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. ⁶⁾ Midden 1914.

De onderstaande, aan het bericht van het Centraal Bureau voor de Statistiek ontleende, opmerkingen hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers over de maand Juni 1927 met basis 1913.

In vergelijking met Mei 1927 steeg het algemeen indexcijfer met 4 punten, dat der voedingsmiddelen alleen met 5 punten. Deze stijging werd voornamelijk veroorzaakt, wat de voedingsmiddelen betreft, door de artikelen aardappelen (aanvoer van nieuwe aardappelen) en peper, welke stegen met resp. 82 en 48 punten; op het algemeene indexcijfer had bovendien de sterke stijging van het artikel vlas nog invloed.

Bij het algemeen indexcijfer staat tegenover een prijsdaling van 17 artikelen met in totaal 100 punten een prijsstijging van 18 artikelen met in totaal 254 punten.

Met 10 of meer punten daalden de artikelen: zemen (10), thee (13), kaas (11), terpentijn (10) en hars (19); daarentegen stegen met 10 of meer punten de artikelen: aardappelen (82), peper (48) en vlas (62).

De bevolkingsrubbercultuur in Nederlandsch-Indië.

Door de meerdere aandacht, die ten gevolge van de malaise aan de marktpositie van rubber werd besteed, ontstond in 1924 een groote belangstelling voor de tot dusver weinig opgemerkt gebleven bevolkingsrubber. Dit had ten gevolge, dat in October 1924 te Batavia werd opgericht het Native Rubber Investigation Committee, dat zich ten doel stelde een nauwkeurig onderzoek te doen instellen naar het wezen en de verbreiding der bevolkingsrubbercultuur in de buitengewesten van Nederlandsch-Indië. De resul-

taten van deze in 1925 gehouden onderzoeken zijn gepubliceerd in de Serie „De bevolkingsrubbercultuur in Nederlandsch-Indië”. De laatste van deze publicaties is thans verschenen bij de Landsdrukkerij te Weltevreden en bevat van de hand van den heer A. Luytjes, assistent bij de afdeling Landbouweconomie, een samenvatting der verschenen publicaties en beoordeeling van den tegenwoordigen toestand.

Het rapport constateert, dat de bevolkingsrubbercultuur zich binnen Nederlandsch-Indië voornamelijk heeft ontwikkeld in die gebieden, die van oudsher in nauw contact gestaan hebben met Malakka, d. z. Oost-Sumatra en vrijwel geheel Borneo. Een beeld van de verbreiding der cultuur geven de op droog omgewerkte gewestelijke uitvoercijfers van rubber van 1925; deze bedroegen voor Djambi, de Zuideren Oosterafdeeling van Borneo en de Westerafdeling van Borneo 16.000 ton, voor Palembang en de Oostkust van Sumatra 11.000 ton en voor Riouw 7000 ton. Voorts werd in mindere hoeveelheden inlandsche rubber geproduceerd in Tapanoeli, Sumatra's Westkust, Banka, Benkoelen, de Lampongsche districten en Billiton.

Wanneer men de op droog omgewerkte uitvoercijfers van rubber met de brutocijfers vergelijkt, blijkt de kwaliteit van het product voor de verschillende gewesten wel zeer uiteen te loopen. Zoo werd het gemiddeld gehalte aan water en vuil voor den exportrubber der verschillende gewesten als volgt berekend:

Djambi	50 pCt.
Palembang	30 „
Indragiri	10 „
De O. kust van Sumatra	30 „
Tapanoeli en Sum. W. kust ..	10 „
De Z. en O. afd. van Borneo ..	40 „
De W. afd. van Borneo	20 „
(waarvan Pontianak 13 pCt.),	

terwijl voor geheel Nederlandsch-Indië het gehalte aan vocht en vuil gemiddeld kan worden aangenomen op $\frac{1}{3}$.

Een beeld van den groei van de cultuur in den laatsten tijd geven de exportcijfers van bevolkingsrubber over geheel Nederlandsch-Indië; deze waren van 1919 tot 1926 resp. 11.000, 8000, 5000, 20.000, 40.000, 56.000 en 85.000 ton droog product. Bij deze cijfers dient men echter te bedenken, dat de douanestatistieken der buitengewesten tot voor kort in het algemeen slechts voor die producten betrouwbaar waren te achten, waarvoor een uitvoerrecht verschuldigd was. Aangezien vóór 1925 van de bevolkingsrubber geen uitvoerrecht geheven werd, hebben deze cijfers slechts problematische waarde. De heer Luytjes is dan ook van meening, dat de exportvermeerdering, die het cijfer van 1925 te zien geeft, grotendeels moet worden opgevat als een schijnvermeerdering, ontstaan door de verbetering der exportstatistieken. Als basis voor verdere taxaties dient men derhalve den export van 1925 als basis te nemen.

Het verloop van den export is natuurlijk in de eerste plaats afhankelijk van het productief areaal, de productiviteit der tuinen, de arbeidsvoorziening en den prijsinvloed op den tap. Daarnaast dient men de minder belangrijke invloeden van seizoen- en algemeene factoren (inlandsche feestdagen e.d.) te onderscheiden, terwijl ten slotte het verloop van den maandelijkschen export van bevolkingsrubber behalve van de productie nog afhankelijk is van eenige andere factoren, waaronder de stockvorming wel de voornaamste is; deze was in 1926 reeds bij geringe prijsfluctuaties zeer belangrijk.

Wat de grootte van het areaal betreft mag men, in verband met de uitbreiding der tuinen in de laatste jaren, verwachten, dat dit in 1927 niet zal vermeerderen, in 1928 matig zal toenemen en in 1929, '30 en '31 zeer belangrijk zal toenemen.

Over de productiviteit der tuinen, de beschikbare arbeidskrachten en het prijsverloop van de natte rubber in het binnenland ontleenen wij aan het rapport de volgende passages.

De productiviteit der tuinen.

Het materiaal, dat de verschillende onderzoekers binnenbrachten omtrent de productiviteit der bevolkingsrubbertuinen is vrij onvolledig, zoodat het moeilijk is een vast oordeel uit te spreken over dit onderwerp. Wel mag worden aangenomen, dat in de in dicht verband aangelegde inlandsche aanplantingen, vergeleken met de ondernemingen, hooge producties per oppervlakte-eenheid verkregen worden; voorts, dat de bevolkingstuinen hun maximumproductie vrij spoedig bereiken: het kronendak is op pl.m. 8-jarigen leeftijd reeds gesloten, waardoor de verdere individuele ontwikkeling der boomen belemmerd wordt, terwijl men na eenige jaren tap reeds op geregeneerde bast moet terugkomen. Spoedig vertoont zich dan ook het algemeene verschijnsel van het droogloopen van een aantal boomen in den aanplant (volgens verschillende waarnemingen in tien- tot twaalfjarige tuinen 15 tot 25 pCt. van het aantal boomen). Persoonlijk heb ik den indruk, dat de maximumproductie per oppervlakte-eenheid bereikt wordt op een leeftijd van 8 tot 10 jaar, en dat daarna de tuinen in productiviteit gaan terugloopen; hoe groot deze teruggang is, is uiteraard afhankelijk van de grondsoort en van de wijze van de be- (eventueel mis-) handeling der boomen; heel wat tuinen werden aangetroffen waarin de achteruitgang zeer belangrijk was. Zou er niet bijgeplant worden, dan zou mijns inziens de totale productie der bevolkingsrubber op den duur sterk terugloopen; de cultuur zal daarom haar kracht moeten zoeken in een regelmatig uitbreiden van den aanplant en het vormen van reservetuinen, waardoor de in productiviteit teruggaande tuinen periodiek met rust gelaten zullen kunnen worden.

De beschikbare arbeidskrachten.

Volgens de rapporten zijn er, behalve in Djambi, Indragiri, de Rokanstreek en de Onderafdeeling Laboean-Batoe (uitvoerhaven Laboean-Bilik) in de rubberproducerende gewesten nog voldoende arbeidskrachten om de tappable rubbertuinen te exploiteeren. In de met name genoemde streken zijn echter meer rubberboomen aanwezig, dan door de ter plaatse aanwezige tappers getapt kunnen worden; bij voldoende rubberprijzen heeft hier import van werkvolk plaats uit de omliggende gewesten, uit Java of uit Malakka. De grootte van dezen import en als gevolg hiervan de productie van bevolkingsrubber is afhankelijk van den rubberprijs.

Ten gevolge van de enorme aanplantingen van bevolkingsrubber in de laatste jaren kan verwacht worden, dat binnen pl.m. vijf jaren in de voornaamste rubberproducerende streken: Palembang, Djambi, Riouw, Bengkalis, Laboean-Batoe, Tapanoeli en geheel Borneo, meer tappable rubberboomen zullen zijn, dan met de plaatselijk aanwezige werkkrachten getapt kunnen worden en dat men vrij algemeen voor een volledig exploitatie der tuinen aangewezen zal zijn op import van tappers. Alsdan zal de invloed van den rubberprijs op de productie van bevolkingsrubber nog van groter betekenis worden dan thans.

Wordt het aantal rubbertuinen groter, dan ook met behulp van importtappers bij dagelijkschen tap geëxploiteerd kan worden (een toestand, die in Djambi reeds bestaat en die bij verdere uitbreiding der cultuur langzamerhand ook in andere gewesten zal ontstaan), dan is het niet uitgesloten, dat er nog een ander verschijnsel zal optreden, namelijk dat de tappers zullen overgaan tot een primitieven periodetap (zie ook punt B 2). Daardoor zouden hoogere producties per tapping en hoogere producties per tapper verkregen worden, het bastverbruik per boom zou verminderen en de boomen zouden nu en dan een rustperiode kunnen doormaken. De toekomst van de bevolkingsrubbercultuur zou dan nog belangrijk gunstiger worden.

De aanstaande wijziging der koelie-ordonnantie zal echter ten gevolge hebben, dat de vrije emigratie naar de rubberstreken niet meer zal worden tegengewerkt, terwijl men anderzijds in Palembang moeite doet om de Javaansche gezinnen tot vestiging te brengen. Het is dus voorshands moeilijk over de tapperskwestie voorspellingen te doen.

Het prijsverloop van de natte rubber in het binnenland.

Onder het vorige punt zagen wij reeds, dat in streken met een grooter aantal rubberboomen dan er met de plaatselijke werkkrachten getapt kunnen worden, de rubberprijs oorzaak kan zijn van een vermeerdering van productie

door aantrekking van vreemde werkkrachten. De prijs kan echter eveneens oorzaak zijn van een productievermindering, doordat bij een te geringe verdienste de tappers het werk zullen neerleggen. Bij het terugloopen der prijzen zullen eerst de bagisoea-tappers hun werk staken en daarna de tuineigenaars, die met hun familie hun tuinen zelf tappen.

Over de vraag, bij welken prijs dit stopzetten van den tap zal geschieden, is in alle rapporten het een en ander geschreven; nergens wordt echter m.i. een volkomen duidelijk inzicht in deze zaak aangetroffen. Bezien wij de grafiek, behorende bij het rapport over de bevolkingsrubbercultuur in de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, dan blijkt hieruit, dat eind Augustus 1922 bij een laagste London-notering van 0 sh. 7 d. voor standard-plantagecrèpe de bevolkingsrubberproductie in Djambi en Bandjermasin reeds weer tot een hoog niveau gestegen was; deze prijs was toen voor de bevolking dus voldoende om haar productie vrijwel tot volle capaciteit op te voeren. Omgekeerd zien wij het verschijnsel, dat in Februari 1926 bij een nog zeer gunstige rubbernotering de tap op vele plaatsen gedeeltelijk werd stop gezet.

M.i. hebben wij hier met twee verschijnselen te maken, namelijk in de eerste plaats met de niet-constante verhouding tusschen de Europeesche markt en de binnenlandsche markten en in de tweede plaats met de bestaande geldruimte in het binnenland.

Wat betreft het eerste, zal door het speculatieve element in den handel in bevolkingsrubber met een stijging van den wereldmarktprijs een iets sterkere stijging op de binnenlandsche markten gepaard gaan. Omgekeerd zal een daling van den wereldmarktprijs een sterkere prijsdaling van het bevolkingsproduct binnen Nederlandsch-Indië ten gevolge hebben: dit verschil in prijsbeweging zal des te grooter zijn, naarmate het product verder van de Singaporemarkt verwijderd is en naarmate de daling op de wereldmarkt scherper is. Stabiliseert de wereldmarktprijs zich weer na een daling, dan herstelt zich langzamerhand de normale verhouding met den prijs op de binnenlandsche markt.

De algemeene geldruimte in het binnenland heeft een directen invloed op de ruilwaarde van het geld: bij groote geldruimte zal de minimumprijs, waarbij de tapper nog werkt, hogger zijn dan bij een sterke behoefte aan geld.

Zoo zien wij, dat toen in 1922 de verhouding tusschen de Europeesche en de inlandsche markt zich op laag niveau stabiliseerde, de bevolking, die ten gevolge van de malaise in minder goeden doen gekomen was, den tap harer tuinen bij deze lage prijzen weer krachtig entameerde. In begin 1926 had ten gevolge van de prijsdaling op de wereldmarkt een sterke prijsinzinking plaats op de binnenlandsche markten; ofschoon hier prijzen ontstonden, waarbij in 1922 nog zeer zeker zou zijn getapt, werd ten gevolge van de ontstane groote geldruimte bij de bevolking de tap op verschillende plaatsen gestaakt. Waar in het eerste geval bij een prijs van pl.m. f 20 per picol nat product krachtig werd doorgetapt, werd in het tweede geval de tap bij een prijs van f 40 reeds stop gezet.

Hieruit moge volgen, dat wij niet tot vaste regels kunnen komen inzake de verhouding tusschen rubberprijs en productie; hiervoor zijn te veel moeilijk te berekenen invloeden in het spel. Slechts voor elke omstandigheid afzonderlijk zal kunnen worden nagegaan, hoe naar alle waarschijnlijkheid de productie van bevolkingsrubber op een verandering in den prijs zal reageeren.

In de toekomst zal in dit verband ten slotte nog rekening gehouden moeten worden met den onder het vorige punt genoemden periode-tap, waardoor de dagproductie per tapper zal toenemen en als gevolg hiervan de prijs, waarbij hij den tap zal staken, aanmerkelijk gedrukt zal worden.

Ten slotte komt in het rapport nog de opmerking voor, dat het niet onmogelijk wordt geacht, dat de bevolkingsrubberproductie in de toekomst zal oplopen tot 200.000 ton droog product.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The Economic Journal — Londen, Juni 1927.

J. W. F. Rowe, An index of the physical volume of production; Prof. A. C. Pigou, The laws of diminishing and increasing cost; J. M. Keynes, The Colwyn report on national debt and taxation; Prof. G. W. Stocking, Labour problems in the American coal industry; N. Gubsky, Economic law in Soviet Russia;

Prof. G. F. Shirras, Gold and Indian currency reform; Prof. D. H. Macgregor, Recent papers on cartels.

De Economist. — Haarlem, Juni 1927.

Mr. J. Bierens de Haan Jr., Het object der economie; Mr. R. van Genechten, Nieuwe literatuur over de waardeleer. V (slot).

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 Juni 1927.

J. J. Hanrath, Geografische elementen in de ontwikkeling der kunstzijde-industrie. II. De huidige internationale positie; Prof. Dr. H. Blink, Punta Arenas als economisch gebied; F. Oudschans Dentz, Eenige beschouwingen over Suriname. II; Prof. Dr. H. Blink, De toenemende betekenis van de Vereenigde Staten in de wereldproductie en den wereldhandel. (1921/22—1925/26).

The Geographical Journal — Londen, Juni 1927.

W. G. A. Ormsby—Gore, Some contrasts in Nigeria; G. N. Humphreys, New routes on Ruwenzori; W. E. Soothill, The two oldest maps of China extant; Captain Cook's ships; A. R. Hinks, A graphical discussion of the figure of the earth.

De Indische Gids — Amsterdam, 1 Mei 1927.

I. E. V. kolonisatie in de Lamongsche-Districten; W. E. van Dam van Isselt, De opleiding van officieren N.I.L. aan de Hoogere Krijgsschool; Dr. H. G. Heyting, Andermaal doodstraf en gratie; E. L. K. Schmölling, Nogmaals de groote omvang, de aard en betekenis der braakligging van de bouwgronden op Java en Madoera in den Inlandschen landbouw, door het Hoofd van de Afdeeling Landbouwstatistiek van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, met naschrift; M. Nittel—de Wolff van Westerode, Kijkjes in het leven onzer Inlandsche bedienden XI; Mr. J. J. van Bolhuis, Indië en de Ned. Volksvertegenwoordiging.

De Indische Gids — Amsterdam, 1 Juni 1927.

Generaal J. B. van Heutsz. (Portret); G. Nijpels, Waarom de Nieuw-Guinea-expeditie zoo overhaast werd opgezet; W. E. van Dam van Isselt, De opleiding van officieren N.I.L. aan de Hoogere Krijgsschool; J. van Roon, Enthoven en de Westerafdeeling van Borneo; Jhr. Mr. B. C. de Savornin Lohman, Het hooren van den Volksraad over wetsontwerpen; Mr. J. J. van Bolhuis, Indië en de Ned. Volksvertegenwoordiging.

Political Science Quarterly. — New York, Juni 1927.

H. W. Schneider, Italy's new syndicalist constitution; M. T. Florinsky, The Russian mobilization of 1914; P. H. Douglas, The American occupation of Haiti; W. Y. Elliott, An ethics of politics; E. Voegelin, Kelsen's pure theory of law.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JULI 1927.

Staatsleeningen	f	2.593.500,—
zijnde:		
Vrije Stad Danzig		
£ 237.500 6½% 20-j.		
Sterling obl. a 91%	f	2.593.500
Prov. en Gemeentelijke Leeningen	„	7.841.250,—
zijnde:		
Nederlandsch-Indië		
Gemeente Soerabaja		
f 6.500.000 5% obl. a		
99%	f	6.435.000
Oostenrijk		
Opper-Oostenr. \$ 600.000		
6½% Goud-obl. a 93¼%	f	1.406.250

Bank- en Credietinstellingen f	8.152.500,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
N.V. Industriele Disconto Mij. f 1.000.000	
6 % obl. a 99 % f	990.000
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Deutsche Rentenbank-Kreditanstalt \$ 3.000.000	
6 % Goud-obl. a 95½ % f	7.162.500
Hypotheekbanken „	8.084.000,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
N.V. Friesch-Hollandsche Bank f 500.00 5½ %	
Schuldbrieven a 100 % f	500.000
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Preussische Central Bodenkredit A.G. G.M. 5.000.000	
6½ % Goudpandbr. 1927 a 96 % f	2.880.000
<i>Finland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Stedelijke Hypotheekbank van Finland f 400.000	
6½ % hyp. obl. a 98 % f	4.704.000
Industriele Ondernemingen f	3.942.500,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Internationale Gewapend Beton Bouw f 600.000	
aand. a 100 % f	600.000
<i>Frankrijk</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Société des Acieries et Usines a Tubes de la Sarre f 3.500.000 6½ %	
obl. a 95½ % f	3.342.500
Electr., Gas-, Tel., Telegr. & Waterl.-Mij. „	5.730.000,—
zijnde:	
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Ruhrverband f 6.000.000	
6 % 30-j. obl. a 95½ % f	5.730.000
Rubber-Maatschappijen „	1.000.000,—
zijnde:	
<i>Nederlandsch-Indië</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Sumatra-Rubber-Cultuur-Mij. f 500.000	
aand. a 200 % f	1.000.000
Suikerondernemingen „	5.000.000,—
zijnde:	
<i>Nederlandsch-Indië</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Handelsvereniging „Amsterdam” f 5.000.000	
aand. a 100 % f	5.000.000
Diverse Cultuurondernemingen „	2.150.000,—
zijnde:	
<i>Nederlandsch-Indië</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Cultuur Mij. „Modajac” f 1.150.000	
aand. a 100 % f	1.150.000
Landbouw Mij. „Batoe Djamoës” f 1.000.000	
aand. a 100 % f	1.000.000
Tramweg-Maatschappijen f	585.000,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Geldersche Stoomtramweg-Mij. f 600.000 5 %	
obl. a 97½ % f	585.000
Totaal f	45.078.750,—

Totaal der emissies in Januari f	35.079.000,—
Februari „	48.089.825,—
Maart „	44.212.687,50
April „	30.640.692,50
Mei „	73.681.545,—
Juni „	65.618.045,—
Juli „	45.078.750,—
Algemeen Totaal. f	342.400.545,—

Bovendien werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt aantal certificaten van aandeelen Metropolitan Chain Stores Incorporated zonder nominale waarde a \$ 52 en op de volgende obligatieleningen:

	Rentë	Emissie	Guldens	voet	koers
Orde der Barmhartige Zusters van den H. Vincentius a Paulo (Freiburg)	600.000	7 %	100	%	
Idem te Keulen	300.000	7 %	99½	%	
R.-K. Kerkbestuur der Parochie v. Onze L. Vr. van Goeden Raad (Houselersdijk)	165.000	5 %	100	%	
R.-K. Armbestuur te Nijmegen	350.000	5 %	100	%	

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	6 Aug.	1/6 Aug.	25/30 Juli	18/23 Juli	2/7 Aug.	3/8 Aug.	20/24 Juli
<i>Amsterdam</i>							
Partic. disc.	3½/8	3½/8-3/16	3½/16-3/8	3½/2-5/8	2½/2-3/4	3½/2-3/4	3½/8-3/16
Prolong.	—	2¼-3¼	3-½	3-½	2¼-3	3-4	2¼-3¼
<i>Londen</i>							
Daggeld	3½/2-3/4	3-5	3-5	3-4½	3½/2-4¼	2¾-4¾	1¾-2
Partic. disc.	4½/16	4½/16-3/8	4½/16-3/8	4½/16-3/8	4¼-5/16	4-¼	2¼-3¼
<i>Berlijn</i>							
Daggeld	5¼-6½	5¼-8½	4-8½	5-8½	3-6½	9½-12	—
Partic. disc.	57/8	57/8	57/8	57/8-6	4½/8-3/4	77/8	—
30-55 d.	57/8	57/8	57/8	57/8-6	4½/2	77/8	2½/8-½
56-90 d.	57/8	57/8	57/8	57/8-6	4½/2	77/8	2½/8-½
<i>Waren-</i>							
wechsel.	6-3/8	6-½	6-½	6-¼	47/8-53/8	9-¼	—
<i>New York</i>							
Call money	3¼-4	3¼-4¼	3½/2-4¼	3½/2-4¼	4-3/4	4¼-3/4	1¾-2½
Partic. disc.	3¼	3¼	3½/8-5/8	3½/8-3/4	3½/2	3¾	—

1) Call money-koers van 29 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag. 2) Noteering van Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
2 Aug. 1927	2.49 9/16	12.11 7/8	59.37	9.77 ¼	34.70 ½	100
3 „ 1927	2.49 9/16	12.12 1/8	59.37 ½	9.77 ½	34.71	100
4 „ 1927	2.49 9/16	12.12 9/16	59.37	9.77 ½	34.71 ½	100
5 „ 1927	2.49 ½	12.12 ¼	59.36	9.77 ½	34.71	100
6 „ 1927	—	12.12 ½	59.35 ½	9.77 ½	34.71	100
8 „ 1927	2.49 9/16	12.12 9/16	59.35	9.77 ½	34.71 ½	100
Laagsted. w. 1)	2.49 7/16	12.11 5/8	59.34	9.76 ¾	34.68	99¾
Hoogste d. w. 1)	2.49 19/32	12.12 ½	59.38 ½	9.78 ¼	34.73	100 ¼
1 Aug. 1927	2.49 9/16	12.11 ¾	59.34	9.77 ½	34.70 ½	100
25 Juli 1927	2.49 9/16	12.11 5/8	59.35 ½	9.76 ¾	34.68 ½	100
Muntpariteit	2.48 ¾	12.10 ¾	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
2 Aug. 1927	48.07	35.15	7.40	1.50	13.57	42.50
3 „ 1927	48.10	35.15	7.40	1.50	13.57 ½	42.43
4 „ 1927	48.10	35.15	7.40	1.52 ½	13.58	42.38
5 „ 1927	48.09	35.15	7.40	1.52 ½	13.58	42.27 ½
6 „ 1927	48.02	35.15	7.40	1.52 ½	—	—
8 „ 1927	48.03	35.15	7.40	1.52 ½	13.58	42.15
Laagsted. w. 1)	48.05	35.10	7.38	1.45	13.55	41.87 ½
Hoogste d. w. 1)	48.13	35.20	7.41	1.57 ½	13.60	42.55
1 Aug. 1927	48.07	35.15	7.40	1.50	13.57	42.54
25 Juli 1927	48.08	35.12 ½	7.39 ½	1.50	13.56 ½	42.55 ½
Muntpariteit	48.—	35.—	7.39 ½	48.—	48.—	48.—

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/8 en 7.21 1/2.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen*)	Oslo *)	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Mon-treal ¹⁾
2 Aug. 1927	66.87½	66.77½	64.45	6.30	106	2.49¼
3 " 1927	66.85	66.80	64.45	6.30	106	2.49¼
4 " 1927	66.85	66.85	64.45	6.30	106	2.49¼
5 " 1927	66.85	66.85	64.50	6.29	106	2.49¼
6 " 1927	66.85	66.85	64.50	6.29	106	2.49¼
8 " 1927	66.90	66.85	64.50	6.29	106	2.49¼
Laagste d.w.1)	66.82½	66.72½	64.42½	6.28	105¾	2.49
Hoogste d.w.1)	66.92½	66.87½	64.52½	6.31	106¼	2.49½
1 Aug. 1927	66.85	66.75	64.45	6.29	106	2.49¼
25 Juli 1927	66.85	66.75	64.50	6.29	106	2.49¼
Muntpariteit	66.67	66.67	64.67	6.26½	105½	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 1 Augustus 1927 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto
Europa.				
Londen *)	£	12.10½	12.11½	4½
Berlijn *)	100 Mark	59.26	59.34	6
Parijs *)	100 Franc	48.—	9.77½	5
Brussel *) §)	100 Belga	34.59	34.70½	5
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.92	
Zürich *)	100 "	48.—	48.07	3½
Praag	100 Kronen	50.41 ¹⁾	7.39½	5
Weenen *)	100 Schilling	35.—	35.15	7
Boedapest	100 Pengö	50.41 ¹⁾	43.50	6
Boekarest	100 Lei	48.—	1.50	6
Sofia	100 Leva	48.—	1.80	10
Belgrado	100 Dinar	48.—	4.39	7
Stamboel	Turksch £	10.93	1.27	
Athene	100 Drachme	48.—	3.27½	10
Milaan **)	100 Lira	48.—	13.57	7
Madrid **)	100 Peseta	48.—	42.54	5
Lissabon	Escudo	2.68½	0.12½	8
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.75	5
Oslo *)	100 "	66.67	64.45	4½
Stockholm *)	100 "	66.67	66.85	4
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	54.80	
Warschau	100 Zloty	48.—	27½	8
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.75	7
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	48.—	7
Reval (Estland)	100 Estl. Mk.	0.662 ²⁾	0.66½	8
Helsingfors	100 Finnmrk.	6.26½	6.28	7
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.80	
Danzig	100 Gulden	48.40	48¾	6
Amerika.				
New-York *)	\$	2.4876	2.49 ³⁾	4
Montreal	Canad. \$	2.4876	2.49½	
Mexico	Mex. Dollar	1.0568 ²⁾	1.06	
Buenos Aires	Peso (papier)	0.97	0.8830	
La Paz (Bolivia)	Boliviano	0.8075 ³⁾	0.29½	
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.9080 ²⁾	0.30½	7½ à 8½
Valparaiso	Peso (papier)	1.21	0.48½	
Bogota (Columbia)	Sucre	12.10½	9.56	
Quito (Ecuador)	Per. £	2.5725	2.48½	
Lima (Peru)	Peso	0.4795	0.48½	
Montevideo (Urug.)	Bolivar	1.—	0.98½	
Caracas (Venezuela)	Gulden	1.—	1.01½	
Paramaribo	Gulden	0.6220	0.62½	
Willemstad (Curag.)	Colon	0.0415	0.0412	
San José (C. Rica)	Peso	2.48¾	2.47¾	
Guatemala	Cordoba	1.2440	1.23½	
Managua (Nicarag.)	Colon	0.807	0.90	5
San Salvador (Salv.)	Rupee	1.—	0.99½	
Azië.				
Calcutta	Gulden I.C.	1.24	1.17½	5.84
Batavia	Yen	1.21	1.21	
Kobe	Dollar	1.57½	1.57½	
Hong Kong	Taël	1.4125	1.41	
Shanghai	Straits Doll.	1.214	1.23	
Singapore	Phil. Peso	0.914	1.13½	
Manilla	Tical	0.24½	0.24½	
Bangkok	Kran	12.10½	12.09	
Teheran (Perzië)	Egypt. £	12.42	12.43	
Afrika.				
Kaapstad	£	12.10½	12.11	
Alexandrië	£	12.10½	12.11	
Australië.				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10½	12.11	
Nieuw Zeeland	£	12.10½	12.11	

1) Pariteit der voorm. Oostenr. Kroon. 2) Goudpeso. 3) Milreis Goud. *) Not. te A'dam. **) Id. te R'dam. Ov. not. part. opg. §) 1 Belga = 5 frank.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
2 Aug. 1927	4,85½/8	3,91½/8	23,78¾	40,07½
3 " 1927	4,85½/16	3,91½/8	23,79	40,07½
4 " 1927	4,85½/8	3,91½/8	23,79½	40,07½
5 " 1927	4,85½/32	3,91½/8	23,79	40,08½
6 " 1927	4,85½/16	3,91½/8	23,79½	40,08½
8 " 1927	4,86½/16	3,91½/8	23,79	40,08
9 Aug. 1926	4,86½/8	2,93½/8	23,80	40,15½
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81½	40½/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	23 Juli 1927	30 Juli 1927	1/6 Aug. 1927 Laagste	1/6 Aug. 1927 Hoogste	6 Aug. 1927
Alexandrië..	Piast. p. £	97½	97½	97½/16	97½/16	97½
Athene	Dr. p. £	372	371½	368	373	370½
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 ⁵⁾	1/10 ⁵⁾	1/10 ⁵⁾	1/10 ⁵⁾	1/10 ⁵⁾
Budapest ...	Pen. p. £	27.87	27.87½	27.82	27.90	27.85
B. Aires ¹⁾ ...	d. p. \$	47 ²⁵⁾ / ₃₂	47 ²⁵⁾ / ₃₂	47¾	47¾	47 ²⁵⁾ / ₃₂
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ⁷⁾ / ₈	1/5 ⁷⁾ / ₈	1/5 ⁷⁾ / ₈	1/5 ⁷⁾ / ₈	1/5 ⁷⁾ / ₈
Constantin ..	Piast. p. £	945	955	950	975	967½
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/0 ⁵⁾ / ₈	2/0 ⁵⁾ / ₈	1/11½	2/0 ⁵⁾ / ₈	1/11½
Kobe	Sh. p. yen	1/11½	1/11½	1/11½	1/11½	1/11½
Lissabon ¹⁾ ..	d. per Esc.	24 ¹⁵⁾ / ₃₂	24 ¹⁵⁾ / ₃₂	27/16	2½	21 ¹⁵⁾ / ₃₂
Mexico	d. per \$	2	2	2	2	2
Montevideo ¹⁾	d. per \$	49 ⁹⁾ / ₈	49½	48 ⁷⁾ / ₈	49 ⁹⁾ / ₈	49 ¹⁾ / ₈
Montreal ¹⁾ ..	\$ per £	4.86 ³⁾ / ₈	4.86 ¹⁾ / ₈	4.86 ¹⁾ / ₈	4.86 ³⁾ / ₈	4.86 ³⁾ / ₈
R.d.Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	57 ⁸⁾ / ₈	57 ⁸⁾ / ₈	57 ⁸⁾ / ₈	57 ⁸⁾ / ₈	56 ¹⁾ / ₈
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/6 ⁷⁾ / ₈	2/6 ⁷⁾ / ₈	2/6	2/6 ⁷⁾ / ₈	2/6½
Singapore...	id. p. \$	2/3 ⁵⁾ / ₈	2/3 ⁵⁾ / ₈	2/3 ³⁾ / ₈	2/3 ¹⁾ / ₈	2/3 ⁴⁾ / ₈
Valparaiso ¹⁾	\$ p. £	39.83	39.82	39.81	39.81	39.81
Warschau ...	Zl. p. £	43½	43½	43	44	43½

1) Telegraphisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS Londen¹⁾ N.York²⁾

	Londen	N.York	
1 Aug. 1927..	56 ³⁾ / ₈	1 Aug. 1927....	—
2 " 1927..	25 ⁷⁾ / ₈	2 " 1927....	84/11½
3 " 1927..	25 ³⁾ / ₈	3 " 1927....	84/10½
4 " 1927..	25 ¹⁾ / ₈	4 " 1927....	84/10
5 " 1927..	25 ⁵⁾ / ₈	5 " 1927....	84/10½
6 " 1927..	25 ⁷⁾ / ₈	6 " 1927....	84/10½
7 Aug. 1926..	28½	7 Aug. 1926....	84/10½
20 Juli 1914..	24 ¹⁾ / ₁₆	20 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	23 Juli 1927	30 Juli 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	f 17.362.698,43	f 3.590.389,03
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschot op ult. Juni 1927 aan de gemeenten op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting.....	" 481.815,92	" 242.588,04
Voorshotten aan de koloniën.....	" 11.487.254,55	" 11.487.254,55
Kasvoord. weg. credietverst. a.h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven.....	" 16.090.893,70	" 17.642.723,02
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 126.281.165,58	" 127.145.154,97
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2).....	" 3.500.000,—	" 6.500.000,—
Id. op andere Staatsbedrijven 2).....	" 17.147.652,36	" 13.876.749,94
	" 2.565.348,03	" 2.565.348,03

Verplichtingen.

	23 Juli 1927	30 Juli 1927
Voorschot door de Nederl. Bank....	f 58.722.000,—	f 58.722.000,—
Schatkistpromessen in omloop ¹⁾	" 29.580.000,—	" 29.580.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank..	" 11.715.114,50	" 11.895.290,—
Zilverbons in omloop	" 5.109.482,65	" 2.776.974,74
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten ²⁾ ..	" 33.013.181,04	" 32.722.056,23
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds ²⁾ ..	" 980.000,—	" 980.000,—
Id. aan andere Staatsbedrijven ²⁾	" 5.343.567,03	" 5.306.604,14

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929. 2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	23 Juli 1927	30 Juli 1927
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	f 5.882.000,—	f 7.764.000,—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	" 5.335.000,—	" 132.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 30.350.000,—	" 30.001.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 2.653.000,—	" 2.153.000,—
Schuld aan de Ned.-Ind. Postspaarpbank.	" 1.519.000,—	" 1.516.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 8 Augustus 1927.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 131.470.545,31 Bijbnk. „ 14.154.737,17 Ag.sch. „ 15.539.293,71	f	161.164.576,19	
Papier o. h. Buitenl. in disconto.	—		—	
Idem eigen portef. Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	f 126.725.837,—		126.725.837,—	
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 47.619.356,76 Bijbnk. „ 8.227.695,23 Ag.sch. „ 72.942.507,28	f	128.789.559,27	
Op Effecten.	f 121.274.259,27			
Op Goederen en Spec.	f 7.515.300,—		128.789.559,27	
Voorschotten a. h. Rijk Munt en Muntmateriaal	—		—	
Munt, Goud	f 68.053.035,—			
Muntmat., Goud	f 318.276.131,14			
	f 386.329.166,14			
Munt, Zilver, enz.	f 28.135.921,61			
Muntmat., Zilver	—			
	f 414.465.087,75			
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfond's	—		23.671.700,52	
Gebouwen en Meub. der Bank	—		5.000.000,—	
Diverse rekeningen	—		31.436.416,33	
	f 891.253.177,06			
		Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—			
Reservefond's	f 7.027.840,39			
Bijzondere reserve	8.000.000,—			
Pensioenfond's	4.692.654,27			
Bankbiljetten in omloop	804.355.815,—			
Bankassignatiën in omloop	181.120,81			
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f 4.024.170,93			
Anderen	f 36.419.508,64			
	f 40.443.679,57			
Diverse rekeningen	6.552.067,02			
	f 891.253.177,06			
Beschikbaar metaalsaldo	f 245.011.478,67			
Op de basis van 1/5 metaaldekking	f 76.015.355,59			
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	1.225.057.390,—			

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
8 Aug. '27	68.053	318.276	804.356	40.625	245.011	50
1 „ '27	68.111	318.276	829.193	34.632	241.653	48
25 Juli '27	68.128	319.275	789.509	51.878	247.436	49
18 „ '27	68.235	333.571	797.202	57.144	258.844	50
11 „ '27	68.275	333.571	808.322	52.231	257.397	50
4 „ '27	68.325	335.519	825.263	39.532	258.799	50
9 Aug. '26	64.213	361.336	823.633	49.365	277.710	52
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
1 „ 1927	175.506	—	131.380	127.040	32.394
25 Juli 1927	160.559	—	130.705	128.080	22.860
18 „ 1927	153.533	—	128.495	135.926	22.947
11 „ 1927	161.845	—	125.733	134.659	24.407
4 „ 1927	166.454	—	135.593	122.632	22.719
9 Aug. 1926	52.843	—	130.690	219.494	39.800
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van 1/5 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCH BANK.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
25 Juni 1927..	1.030	1.414	583	940	463
18 „ 1927..	1.031	1.480	528	937	493
11 „ 1927..	1.030	1.468	514	949	532
4 „ 1927..	1.030	1.568	551	951	535
28 Mei 1927..	1.040	1.417	540	966	482
26 Juni 1926..	1.027	1.510	554	972	458
5 Juli 1914...	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voorname posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
6 Aug. 1927	205.100	—	327.000	54.300	128.840
30 Juli 1927	208.500	—	326.200	57.000	129.860
23 „ 1927	206.500	—	324.400	58.900	129.840
2 Juli 1927	184.878	24.219	316.975	59.637	134.316
25 Juni 1927	184.916	24.961	315.377	57.658	135.831
18 „ 1927	185.044	25.305	316.634	54.388	136.731
11 „ 1927	185.198	27.520	318.424	48.525	140.024
7 Aug. 1926	194.567	32.728	337.493	45.575	151.114
1 Aug. 1925	132.714	45.171	311.267	61.186	104.112
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
6 Aug. 1927	—	150.800	—	***	54
30 Juli 1927	—	148.900	—	***	54
23 „ 1927	—	151.800	—	***	54
2 Juli 1927	14.123	26.033	75.823	54.198	56
25 Juni 1927	14.536	22.667	70.995	56.434	56
18 „ 1927	14.242	20.387	68.536	56.305	57
11 „ 1927	14.234	20.673	64.070	56.182	58
7 Aug. 1926	11.876	25.081	57.929	58.414	59
1 Aug. 1925	17.906	31.499	78.693	60.527	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 2/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voorname posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
3 Aug. 1927	152.269	138.342	300.885	56.250	252.169
27 Juli 1927	151.805	137.958	298.469	56.250	248.817
20 „ 1927	151.809	137.361	296.487	56.250	246.809
13 „ 1927	151.068	137.585	297.263	56.250	247.720
6 „ 1927	151.074	138.258	300.037	56.250	250.626
29 Juni 1927	152.118	137.977	298.260	56.250	249.067
4 Aug. 1926	152.844	142.503	296.993	56.250	246.405
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
3 Aug. '27	52.077	44.741	9.522	102.840	33.677	30
27 Juli '27	49.992	47.858	9.878	103.483	33.597	29 ¹⁾ / ₈
20 „ '27	49.867	48.610	12.629	101.979	34.197	29 ¹⁾ / ₈
13 „ '27	48.917	46.362	10.034	100.425	33.234	30 ¹⁾ / ₁₆
6 „ '27	47.547	61.488	19.205	104.377	32.567	26 ¹⁾ / ₁₆
29 Juni '27	51.666	59.305	7.875	119.033	33.891	26 ¹⁾ / ₁₆
4 Aug. '26	36.340	68.544	8.367	108.492	30.091	25 ¹⁾ / ₈
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voorname posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen
4 Aug. '27	5.546	1.864	343	57	2.384	7	1.653
28 Juli '27	5.546	1.865	343	55	1.759	6	1.623
21 „ '27	5.546	1.864	345	54	1.325	7	1.654
15 „ '27	5.547	1.864	345	52	1.617	10	1.653
7 „ '27	5.547	1.864	345	50	1.430	8	1.671
5 Aug. '26	5.549	1.864	338	579	7.864	24	2.241
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. ald. Staat	Schatkistbil-jetten ¹⁾	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant	Parti-culieren	Staat
4 Aug. '27	25.800	5.754	23.853	53.694	12.094	—	2
28 Juli '27	25.650	5.749	24.551	52.756	12.629	—	534
21 „ '27	26.250	5.748	24.177	53.131	12.817	—	216
15 „ '27	26.550	5.746	23.460	53.490	12.523	—	174
7 „ '27	26.650	5.744	23.518	53.951	11.896	—	10
5 Aug. '26	37.850	5.409	3.689	57.259	3.900	—	36
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	—	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeeringen. ³⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
30 Juli 1927	1.801,0	57,9	179,1	2.512,1	63,6
23 „ 1927	1.801,1	57,9	97,5	2.288,5	25,2
15 „ 1927	1.801,5	57,9	96,2	2.236,6	116,5
7 „ 1927	1.802,1	57,9	73,5	2.317,6	71,9
30 Juni 1927	1.802,6	57,9	67,0	2.494,6	146,6
31 Juli 1926	1.492,5	260,4	494,8	1.198,8	80,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crf.	Diverse Passiva
30 Juli 1927	92,3	470,7	3.928,2	553,3	364,7
23 „ 1927	92,4	507,9	3.383,1	814,1	372,4
15 „ 1927	93,0	530,0	3.518,3	746,4	360,2
7 „ 1927	93,1	491,7	3.676,5	587,9	328,1
30 Juni 1927	92,9	461,8	3.815,2	669,5	318,1
31 Juli 1926	89,5	646,5	3.106,5	538,1	116,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 30, 23, 15, 7 Juli, 30 Juni '27 31 Juli '26, resp. 36; 99; 83; 66; 139 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1927	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crf.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
4 Aug.	650	445	41	459	49	400	1.932	20	63
28 Juli	646	444	41	468	31	400	1.917	15	71
20 „	645	446	41	468	30	400	1.899	16	87
14 „	645	458	41	482	33	400	1.921	15	96
7 „	645	447	—	475	34	—	1.902	15	96

1) Aan de schatkist gecedeerd.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
20 Juli '27	3.011,7	1.704,9	159,3	403,3	185,4
13 „ '27	3.012,7	1.674,7	158,2	426,2	193,2
6 „ '27	2.988,1	1.654,4	152,8	506,8	199,0
29 Juni '27	3.020,5	1.634,8	163,3	477,3	216,1
22 „ '27	3.028,3	1.663,2	165,5	438,7	183,2
15 „ '27	3.016,6	1.727,5	168,7	360,9	182,5
21 Juli '26	2.842,2	1.506,2	147,1	495,4	217,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
20 Juli '27	385,8	1.676,4	2.346,3	129,8	74,9	78,8
13 „ '27	377,8	1.703,3	2.361,2	129,4	74,1	71,2
6 „ '27	374,5	1.751,1	2.340,9	129,4	73,0	76,8
29 Juni '27	376,4	1.702,7	2.399,0	129,4	73,6	77,6
22 „ '27	369,3	1.689,3	2.364,8	129,4	74,7	78,8
15 „ '27	547,2	1.698,3	2.473,7	129,4	72,3	76,4
21 Juli '26	383,1	1.680,9	2.254,1	122,6	72,0	76,0

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
13 Juli '27	662	14.500	6.015	1.710	19.617	6.186
6 „ '27	663	14.683	6.046	1.692	18.697	6.201
29 Juni '27	668	14.718	6.050	1.751	19.755	6.212
22 „ '27	668	14.619	6.062	1.717	19.641	6.186
15 „ '27	668	14.648	6.176	1.816	20.107	6.172
14 Juli '26	699	14.009	5.655	1.668	18.880	5.685

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 8 Augustus 1927.

Het verband van de Amerikaansche geldmarkt met de overige financieele centra is in de achter ons liggende berichtsweek nog eens duidelijk gedemonstreerd. Nauwelijks toch was de verlaging van den discontovoet van de Federal Reserve Bank te New York bekend geworden, of bijna alle groote fondsenmarkten hebben een vaste stemming en opgaande koersen getoond. Te New York zelf is dit uit den aard der zaak ook het geval geweest, al werd de opgewekte houding van de beurs tegen het einde der berichtsperiode eenigszins verzwakt door de onzekerheid ten aanzien van de binnenlandsche politiek in de naaste toekomst.

Te Londen heeft de aankondiging van de discontoverlaging te New York uit den aard der zaak een stimulerende uitwerking gehad. De vrees voor een stijging van de geldkoersen is in de City voorloopig verdwenen, hoewel men er niet zeker van is, dat tegen den herfst, met de eischen van financiering van den import, het tegenwoordige peil gehandhaafd zal kunnen worden.

Zelfs te Parijs is de invloed van de geldmarkt te New York voelbaar geworden, zij het dan in de eerste plaats via Londen, omdat daar ter plaatse vele van de Fransche z.g. „arbitrage" papieren worden verhandeld. Doch ook binnenlandsche fondsen hebben de aandacht getrokken, in de eerste plaats bankaandelen. Men heeft hieraan bijzondere aandacht besteed, omdat een vaste houding van deze aandelen vaak de voorloopster is geweest van een verbetering van de geheele markt.

In zekeren zin is de fondsenmarkt van Berlijn iets onafhankelijker gebleven. Ook daar is de geldmarkt ruim geworden, doch het waren meer interne oorzaken, welke hiertoe hebben bijgedragen. Zoo is bijv. nagenoeg de helft van de opbrengst van de industriele belasting weer naar de geldmarkt gevloeid, terwijl ook de gelden uit de laatste leening ten laste van de Rentenbank-Kreditanstalt ten goede van de markt is gekomen. Toch heeft de ruimere houding van de geldmarkt te New York ook invloed uitgeoefend, doordat nl. gelden op korten termijn naar Duitschland zijn gevloeid. Ten gevolge van een en ander is de fondsenmarkt over het algemeen opgewekt geworden. Ook hebben de berichten omtrent een vlotten gang van zaken bij de onderhandelingen tusschen de I. G. Farbenindustrie en de Standard Oil ertoe bijgedragen eerstgenoemde aandelen in het bijzonder, doch ook de markt in het algemeen te steunen. Voorts konden scheepvaart-aandelen de vruchten plukken van de geruchten, dat de z.g. „Freigabe" door de Amerikaansche autoriteiten spoedig in behandeling zou worden genomen.

Ten onzent heeft de markt over het algemeen een opgewekt voorkomen gehad. Ook op de beleggingsafdeeling is deze stemming op te merken geweest. Eensdeels stond dit in verband met de ruimere houding van de geldmarkt, anderdeels met de mogelijkheid van een vervroegde aflossing of conversie van sommige staatsleeningen. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106, 106¹⁵/₁₆; 4 pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100%, 100%; 4½ pCt. Ned.-Indië 1926: 97³¹/₃₂, 97¹⁵/₁₆, 98¹⁵/₁₆; 5 pCt. Mexico £100—1000 (Afgest.): 10¹/₂ (ex div.), 10¹/₁₆, 10; 5 pCt. Brazilië 1903 £100: 82³/₄, 81⁵/₈, 81¹/₂; 5 pCt. Brazilië 1913 £20—100: 73, 72³/₄, 73⁷/₈; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 106¹/₄, 106³/₁₆, 105⁷/₈.

Van de verschillende aandelensoorten werd de grootste belangstelling op de tabaksafdeeling geconcentreerd. De goede berichten omtrent den aanstaanden oogst enerzijds, anderzijds de schattingen omtrent de winsten, welke tot dusverre met den verkoop van oogst 1926 zijn behaald, hebben ruime kooporders in de markt gebracht. Aanvankelijk waren het alleen de Sumatrasoorten, welke de aandacht hebben getrokken, later was dit ook het geval voor de aandelen in ondernemingen op Java. Van deze laatste hebben aandelen Soekowono de grootste koersverheffing kunnen boeken. Arendsburg: 650, 656, 660¹/₂; Besoeki Tabak: 492, 495, 497; Deli Batavia: 503³/₄, 510¹/₂, 516³/₄, 528; Deli Mij.: 457, 461, 469¹/₂; Ngoepit: 422¹/₂, 426, 424, 426; Oostkust: 245¹/₂, 251¹/₄, 254³/₄, 253⁵/₈; Senembah: 467³/₄, 471³/₄, 473¹/₂, 472; Soekowono: 344¹/₂, 350, 359, 360.

Voor de suikerafdeeling hebben de hernieuwde verkoopen van de V.J.S.P. verrassend gewerkt. Wel wakte het aanvankelijk teleurstelling, dat oogst 1927 vrij aanzienlijk hoogere schattingen heeft bereikt, dan oorspronkelijk was verondersteld, doch hiertegenover stond de overtuiging, dat de meeste fabrieken ook op een lageren kostprijs zullen kunnen rekenen. Ook heeft de beurs den verkoopprijs van de V.J.S.P. (f 16 per 100 KG.) eerst niet als bevredigend beschouwd, doch spoedig werd deze prijs verhoogd en werd aldus een nieuwe stimulans gevormd. In het bijzonder zijn

aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam” naar voren getreden. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 178, 179, 181; Handelsverg. Amsterdam: 723½, 724¾, 721, 725, 731; Javasche Cultuur-Mij.: 406, 408, 414; Ned.-Ind. Suiker Unie: 288, 284, 288½; Pagottan: 339, 337½, 321 (ex div.), 323; Poerworedjo: 131¼, 130½, 132¼, 134¼; Sindanglaet: 460, 466, 475; Suiker Cultuur Mij.: 314, 313¾; Tjweng Lestari: 236, 237, 240½, 244.

Rubberaandeelen hebben een kalm, doch vast voorkomen gehad. Alleen tegen het einde van de berichtswEEK werd eenige reactie opgemerkt, in verband met het feit, dat de voorraden te Londen, tegen de verwachting, waren toegenomen. Amsterdam Rubber: 297¼, 300½, 297½; Deli Batavia: 240, 242, 244, 243; Gogo Niti: 344½, 353, 350; Hessa Rubber: 426, 429¼, 435—430¼; Indische Rubber: 337, 349, 356, 358½; Java Caoutchouc: 207, 208½, 213½, 214; Kali Telepak: 295½, 300, 306, 303½; Kendeng Lemboe: 393½, 397¼, 404, 403¼; Lampong Sumatra: 212½, 217, 220, 219; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 350, 357½, 364, 367; Oost-Java Rubber: 352, 350, 355, 365, 362½; R'dam Tapanoeli: 147½, 149, 153½; Serbadjadi: 300, 303, 308, 303; Sumatra Caoutchouc: 306, 305½, 311, 304; Sumatra Rubber: 298¼, 301, 303; Vereenigde Indische Cultuur Ondernemingen: 192½, 190½, 196, 193½; Intercontinental Rubber: 12¾, 12½/16, 12¾.

De petroleummarkt is tamelijk vast gebleven. Vooral aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij hebben een krachtig herstel kunnen boeken, eensdeels in verband met de verbetering van de stemming te Londen en te Parijs, anderdeels als gevolg van de overweging, dat de ongunstige factoren thans ten volle bekend waren en in den keers als verdisconteerd beschouwd mochten worden. Ook in Marland Oil is aan onze beurs tot hogere prijzen iets omgegaan. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 325, 320, 327, 325; Kon. Petroleum Mij.: 344, 342¾, 350¼, 345¾; Perlak Petroleum: 67%, 65¼, 65¼; Peudawa: 16, 15½/16, 15½, 15; Marland Oil: 33, 32¼, 35¾, 36.

De scheepvaartmarkt is bijzonder vast geweest. De berichten omtrent de vrachttarieven bleven gunstig luiden en in verband hiermede werden de meeste aandeelen gezocht. Holland-Amerika Lijn: 84¾, 82, 85¼; Java-China-Japan Lijn: 132, 130¼, 133; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 101¼, 100¾, 101¾; Ned. Scheepvaart Unie: 188½, 187, 188; Nieuvelt Goudriaan: 121½, 120¼, 122¾, 124¼; Stoomvaart Mij. Nederland: 188.

Van binnenlandsche industriële aandeelen zijn sommige soorten sterk op den voorgrond getreden. O.a. was dit het geval voor aandeelen Jurgens, welke een aanmerkelijke stijging konden boeken. Voorts bleken aandeelen Philips gevraagd te zijn, ten deele als gevolg van de introductie dezer aandeelen op de „curbmarkt” te New York. Kunstzijde-soorten bleven kalm op weinig veranderd niveau. Er bestond vrij ruime handel in aandeelen Internationale Gewapend Beton, in verband met de mededeeling, dat de maatschappij grotere inkomsten uit Belgische opdrachten zou kunnen behalen, dan aanvankelijk was verwacht. Centrale Suiker Mij.: 118¼, 119, 119¾; Hollandsche Kunstzijde Industrie: 118¼, 117½, 119¾; Int. Gew. Betonbouw: 107¼, 106¾, 113¼, 114¼, 116¾; Jurgens: 165¼, 167¼, 172¼, 178¾; Mackubec: 111, 108, 110¾; Ned. Kunstzijdefabriek: 345, 343, 347¼; Philips Gloeilampenfabriek: 459½, 462, 465, 467½.

Mijnuaandeelen waren vrijwel verlaten, doch niet opgewekt van toon. Alg. Exploratie Mij.: 69¼, 69; Billiton Ie Rubriek: 900, 909, 920; Boeton Mijnbouw Mij.: 154, 150½, 153; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 74½, 73, 73¼; Redjang Lebong: 167½, 165, 164, 165; Singkep Tin Mij.: 494¼, 496, 498, 495.

Daarentegen was de afdeling voor bankaandeelen zeer vast, in het bijzonder voor aandelen Koloniale Bank en Amsterdamsche Bank, waarin vermoedelijk orders voor Indische rekening werden uitgevoerd. Amsterdamsche Bank: 173¼, 173¾, 174¼, 174; Incasso Bank: 125, 125¼; Javasche Bank: 363, 365, 366; Koloniale Bank: 271½/16, 273½, 275¾, 282¼; Ned.-Ind. Handelsbank: 174, 173¼, 173, 173¾; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 172¼, 172½, 174¼; R'damsche Bankvereniging: 92½, 91½, 92½; Twentsche Bank: 143, 144, 142, 144½.

De Amerikaansche markt was vast, in overeenstemming met Wallstreet. Anaconda Copper: 95, 96¼, 97¾, 96¼; American Smelting & Refining Cy.: 170¼, 172½/16, 173¾/16, 166¼ (ex div.); Studebaker: 54, 53¾, 54; United States Steel Corp.: 136¼, 138, 137¼, 134¾; Atchison Topeca: 200½, 197¼; Erie: 64¼, 64½, 62¾; Southern Pacific Cy.: 126¾/16, 125, 121¼; Union Pacific: 189¼, 188¾, 186¼; Wabash Railway: 74½, 72¾/16, 71¼/16.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

9 Augustus 1927.

Gunstige oogstberichten uit de meeste belangrijke Productielanden hebben ook deze week weder een toename van den omzet aan de tarwemarkt tegengehouden. Niet slechts in de overzeesche uitvoerlanden waren de vooruitzichten over het algemeen gunstig, doch ook in West-Europa is het weder beter geworden, en in Duitschland wordt nu vooral van rogge een goede oogst verwacht. In ons vorige weekbericht was reeds sprake van hooge schattingen van de opbrengst der zomertarwe in Canada en de Vereenigde Staten, en in den loop dezer week hebben eenigen van de bekende Noord-Amerikaansche deskundigen ramingen gepubliceerd, welke overeenkwamen met de hooge cijfers, die wij de vorige week reeds noemden. Voor de Canadeesche Prairie-provincies loopen de ramingen uiteen van 384 tot 410 millioen bushels. De opbrengst zou dus evenveel bedragen als in het vorige jaar, hetgeen na de officieele raming van 1 Juli van 325 millioen bushels wel een buitengewoon groote verbetering mag heeten. Men schijnt dus te meenen, dat de gevolgen van het slechte weder, dat gedurende den zaaitijd heeft geheerscht, geheel door het goede weder van Juni en Juli zijn ingehaald. Voor het Noord-Westen der Vereenigde Staten bedroegen deze week de particuliere schattingen van de opbrengst der zomertarwe ongeveer 300 millioen tegen een opbrengst in het vorige jaar van 205 millioen bushels. Te zamen met de wintertarwe al is de opbrengst daarvan dan ook niet zoo buitengewoon groot, zou wegens dit zeer goede beschoot der zomertarwe de totale tarweoogst der Vereenigde Staten dus dit jaar uitermate bevredigend zijn. Wanneer nu ook nog de Canadeesche oogst ontkomt aan de gevaren, welke die tarwe nog gedurende eenige maanden kunnen bedreigen, dan zullen de invoerlanden te beschikken hebben over ruim aanbod uit Noord-Amerika. Ondanks de gunstige oogstberichten hebben de tarweprijzen aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten zich goed kunnen handhaven. Wintertarwe uit de Vereenigde Staten werd echter op sommige dagen dringend tot wat lagere prijzen aangeboden, doch de zaken naar Europa waren niet groot, omdat ook daar de kansen op goede oogsten zijn toegenomen. In Frankrijk heeft beter weder de minder gunstige verwachtingen omtrent den oogst wat verbeterd, en in Duitschland was met het oog op het zeer goede weder de vraag naar tarwe vooral aan het einde der week zeer onbevredigend. Dat de wereldverschepingen, vooral door kleine afladingen uit Noord-Amerika, van geringeren omvang waren dan gedurende zeer langen tijd het geval is geweest, heeft de tarwemarkt nauwelijks gesteund. In zeer sterke mate hebben dat echter op 8 Augustus berichten over vorst in Canada gedaan en aan alle markten in Noord- en Zuid-Amerika vonden aanzienlijke prijsstijgingen plaats. Daardoor was op dien datum het slot te Chicago voor tarwe ongeveer 5 en te Winnepeg zelfs bijna 8 dollarcent per 60 lbs. hooger dan een week tevoren. Het zal nu af te wachten zijn, of werkelijk ernstige schade aan den oogst is toegebracht.

In Argentinië blijft het weder goed, en de termijnmarkten hebben daar deze week zeer weinig verandering ondergaan, tot op 8 Augustus ook te Buenos Aires en Rosario een sterke prijsverhoging plaats vond, waardoor eerstgenoemde markt 30 à 55, en Rosario 15 à 25 centavos per 100 KG. hooger sloot dan op 1 Augustus.

Ook in Australië is opnieuw regen gevallen, doch er wordt naar meer neerslag verlangd.

In rogge is de markt deze week weder flauw geweest, vooral wat spoedige partijen aangaat. In Duitschland is men onder zeer goede weersomstandigheden met het oogsten begonnen, en niet slechts wordt een ruime opbrengst verwacht, doch ook over de kwaliteit der nieuwe Duitse rogge zijn de berichten zeer goed. In verband hiermede was het dan ook zeer moeilijk, spoedige rogge in Duitschland te plaatsen, en wegens diezelfde omstandigheden was dat ook in Nederland het geval. Partijen, welke te Rotterdam en Hamburg werden verwacht, of daar reeds waren aangekomen, waren dan ook telkens tot lage prijzen te koop, zonder veel belangstelling te wekken. Ook nieuwe Noord-Amerikaansche rogge op Augustus/September aflading ontmoette niet veel kooplust, nu de eigen oogsten van West-Europa zoo mee vallen, terwijl tevens ook uit Polen bericht wordt, dat er een belangrijk betere roggeoogst zal worden binnengehaald dan in het vorige jaar. De roggeprijs aan de termijnmarkt te Chicago is deze week echter niet verder gedaald, en in de prijzen, waartoe nieuwe Amerikaansche rogge werd aangeboden, kwam weinig verandering. Op 8 Augustus heeft rogge in Noord-Amerika in aanzienlijke

Noteeringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	8 Aug. 1927	1 Aug. 1927	9 Aug. 1926
	Tarwe Sept.	Maïs Sept.	Haver Sept.	Tarwe Sept.	Maïs Sept.	Lijnzaad Sept.				
6 Aug. '27	137 $\frac{1}{8}$	109 $\frac{3}{8}$	47 $\frac{3}{8}$	12,10	7,—	15,85	Tarwe (Hardwinter II) ... ¹	14,75	14,90	15,80
30 Juli '27	136 $\frac{1}{4}$ ¹⁾	101 $\frac{3}{4}$ ¹⁾	41 $\frac{3}{8}$ ¹⁾	11,95 ²⁾	6,70 ²⁾	15,60 ²⁾	Rogge (No. 2 Western) ... ¹	11,10	11,40	11,75
6 Aug. '26	138 $\frac{1}{4}$	83 $\frac{3}{8}$	41 $\frac{1}{2}$	13,45	6,96	17,80	Maïs (La Plata) ²	179,—	170,—	170,—
6 Aug. '25	160	104 $\frac{3}{8}$	42 $\frac{3}{4}$	14,40	9,65	21,60	Gerst (48 lbs. malting) ... ²	255,—	245,—	185,—
6 Aug. '24	127 $\frac{1}{4}$	113	49	15,90	10,—	23,95	Haver (Canada 3) ¹	13,20	13,—	10,05
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{3}{8}$	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ... ¹	12,50	12,50	12,—
							Lijnzaad (La Plata) ³	368,—	386,—	378,—

1) Per Juli. 2) Per Aug.

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	31 Juli/6 Aug. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	31 Juli/6 Aug. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe.....	24.010	1.221.059	947.764	—	39.001	7.731	1.260.060	955.495
Rogge	4.454	246.943	170.763	303	403	1.016	247.346	171.779
Boekweit	—	11.450	13.763	—	67	855	11.517	14.618
Maïs	29.516	845.789	549.908	5.521	120.020	68.425	965.809	618.333
Gerst	8.270	263.398	225.504	300	6.829	6.965	270.227	232.469
Haver	7.485	132.981	146.046	—	2.728	2.165	135.709	148.211
Lijnzaad	2.271	156.023	144.190	70	146.868	142.086	302.891	286.276
Lijnkoek	2.637	114.226	156.791	—	—	—	114.226	156.791
Tarwemeel	367	69.346	46.025	673	23.273	8.847	92.619	54.872
Andere meelsoorten	—	7.614	9.307	—	—	—	7.614	9.307

mate meegedaan aan de algemeene sterke prijsstijging. Voor rogge werd daarvan nog als speciale oorzaak roestschade opgegeven en tegenvallende opbrengst in het Noordwesten. De verhooging bedroeg ongeveer 4 dollarcent per 56 lbs.

Maïs is deze week zeer vast geloopt, en de oorzaken van de zeer vaste stemming voor Plata maïs liggen voornamelijk in de weder belangrijk hogere prijzen in Noord-Amerika, waardoor verdere zaken in Plata maïs naar Noord-Amerika mogelijk blijven, verder in de ongunstige oogstberichten uit Zuid-Oostelijk Europa, die reeds ten gevolge hebben, dat Oostenrijk en naburige landen Plata maïs importeerden, en ten slotte in de voortdurende zeer goede vraag in West-Europa. Ook stijgende zeevrachten werkten de verhooging der prijzen nog in de hand, terwijl de buitengewoon groote verschepingen uit Argentinië, welke alle vroegere records overtreffen, niet den minsten druk op de markt hebben geëffend. De nieuwe prijsverhoging voor maïs aan de termijnmarkt te Chicago kwam eenigszins onverwachts, omdat de particuliere ramingen van de opbrengst van den Amerikaanschen maïsoogst deze week hooger waren dan de officieele schatting van 1 Juli.

Later was echter sprake van onvoldoende ontwikkeling van het gewas tengevolge van koud weder en na een prijsstijging sedert 1 Augustus van 7 à 8 dollarcent per 56 lbs. werd op 8 Augustus het tot nog toe hoogste punt van dit seizoen bereikt.

In Argentinië heeft met de zeer vaste stemming in Noord-Amerika en de voortdurende grootere, en zich door de Centraal-Europese inkoopers zelfs uitbreidende vraag de maïsmarkt eveneens een geregeld prijsstijging ondergaan, en op 8 Augustus was die zelfs zeer aanzienlijk, zoodat de verhooging sedert een week tevoren toen 55 centavos per 100 KG. of circa 8 pCt. bedroeg.

In tegenstelling met Noord-Duitsland, waar men evenals in Nederland, in België en van tijd tot tijd in Engeland tot de stijgende prijzen steeds veel maïs bleef koopen, zijn de Deutsche markten aan den Rijn gedurende de geheele week steeds als weder-verkoopters opgetreden. Dit aanbod werd in Nederland gemakkelijk opgenomen, doch leidde er wel toe, dat nieuwe zaken van Argentinië gedurende het grootste gedeelte der week aan de Nederlandsche markt slechts in beperkte mate tot stand kwamen. Ten slotte echter werd op 8 Augustus in Nederland weder veel van Argentijnsche exporteurs gekocht. Sedert 1 Augustus, toen groote aanvoeren te Rotterdam de markt daar op een zeer laag peil brachten, heeft aan de Nederlandsche maïsmarkt een prijsverhoging van ongeveer 8 pCt. plaats gevonden. Wegens de zeer hoge Roemeensche maïsprijzen komen zaken van Roemenië in maïs naar West-Europa niet tot stand. Uit Zuid-Afrika hebben de zaken nog niet in belangrijke mate aangevangen. Nu de prijzen voor Plata-maïs echter zoo sterk zijn gestegen, worden de kansen op meer zaken uit Zuid-Afrika grooter.

Voor gerst is de markt deze week stil geworden. Aanvankelijk werden nog flinke zaken gedaan op herfstaflla-

ding uit Noord-Amerika, vooral naar Duitsland, doch later trad een aanzienlijke prijsverhoging in aan de termijnmarkt te Winnipeg, waardoor deze zaken zijn afgenomen. Ook spoedige Noord-Amerikaansche gerst werd tot de opnieuw gestegen prijzen in Nederland tegenwoordig minder gekocht. Van den Donau bestaat een vrij ruim aanbod van spoedig te verladen gerst, doch tot de hooge prijzen, welke voor de spoedige Roemeensche gerst worden gevraagd, komen slechts zeer weinig zaken tot stand, omdat de booten, welke in de Roemeensche havens in lading zijn, veel vertraging ondervinden en hun aankomst-datum ter destinatie te onzeker is. Volgens de laatste berichten is de gersttoegst in Roemenië ongeveer 20 pCt. kleiner dan in het vorige jaar, doch de kwaliteit schijnt veel beter te zijn, dan wij in het vorige seizoen gewend waren. Het binnenkomen van de nieuwe Deutsche wintergerst heeft bijgedragen tot den geringen kooplust voor spoedige gerst aan de Deutsche markt. Op 8 Augustus was in Noord-Amerika ook gerst zeer vast en Winnipeg sloot ongeveer 8 dollarcent per 48 lbs. hooger dan aan het begin der week. In Nederland heeft die verhooging geleid tot meer zaken in spoedige Amerikaansche gerst tot aanzienlijk hogere prijzen.

Voor haver was ook deze week de markt in Europa weder weinig levendig. Die nieuwe oogst staat in verschillende West-Europese landen voor de deur, en hier en daar is daarmede reeds een aanvang gemaakt, terwijl de vooruitzichten gunstig zijn. Daarom is de vraag voor spoedige buitenlandsche haver niet groot. Vooral stoomende Plata-haver vindt in West-Europa slechts met moeite plaatsing, en ook voor spoedige Noord-Amerikaansche haversoorten bevinden de prijzen zich beneden het niveau van het exportland. In Noord-Amerika was haver vast, ondanks de goede vooruitzichten van den nieuwen oogst en op 8 Augustus vond een nieuwe prijsstijging plaats, waardoor de noteering te Chicago 4 à 5 dollarcent per 32 lbs. hooger kwam dan op den 1sten. Te Winnipeg stond haver na de vorstberichten van 8 Augustus zelfs 7 $\frac{1}{2}$ cent per 32 lbs. of 17 $\frac{1}{2}$ pCt. hooger dan een week tevoren.

Deutsche haver van den nieuwen oogst wordt reeds op aflading in de eerste maanden vrij geregeld verhandeld, en vindt ook in Nederland koopers.

SUIKER.

De vastere stemming, welke zich aan het einde der voorgaande week in Amerika en Europa kenbaar maakte, was van korten duur.

In Amerika brokkelden de noteeringen op de termijnmarkt wat af, om zich daarna weder tot ongeveer het niveau van opening te herstellen, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C. Aug.	Sept.	Dec.	Jan.	Mrt.
Slot voorafg. week	4.52	2.64	2.70	2.80	2.77
Opening verslagweek, ...	4.52	2.62	2.68	2.78	2.75
Laagstapunt verslagweek	4.40	2.57	2.63	2.74	2.73
Slot verslagweek.....	4.52	2.61	2.67	2.79	2.78

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 46.000 tons, de versmeltingen 58.000 tons tegen 71.000 tons in 1926 en de voorraden 203.000 tons tegen 291.500 tons.

Ruwe suiker werd verhandeld tot prijzen teruglopend tot 2.11/16 d.c. c. & fr. New York basis Cuba; de omzet was echter zeer beperkt.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927 Tons	1926 Tons	1925 Tons
Cubaansche productiet. 2 Aug.	4.508.620	4.880.516	5.061.386
Weekontv. afscheep havens..	42.692	28.646	42.965
Totaal sedert 1 Jan.—30 Juli	3.536.972	3.952.487	4.410.905
Weekexport tot 30 Juli	75.130	69.819	87.890
Totale export sedert 1/1-30/7	2.556.807	2.756.831	3.440.880
Voorraad afscheep havens ..	998.209	1.195.658	970.025
Voorraad Binnenland	868.604	876.662	600.934

Hoewel er flinke regenbuien uit vele districten gerapporteerd worden, blijft men naar meer regen verlangen.

In Engeland was de markt aanvankelijk voor ruwe suiker zeer vast gestemd, doch in sympathie met Amerika verflauwde de stemming daar eveneens. Ook op de termijnmarkt brokkelden prijzen af en waren de slotnoteeringen als volgt:

Aug. 1927 ..	Sh. 16	Maart 1928	Sh. 16/0 $\frac{3}{4}$
October ..	" " 14 $\frac{7}{8}$	Mei ..	" " 16/3 $\frac{3}{4}$
Dec. ..	" " 14/3		

De zichtbare voorraden waren volgens Czarnikow:

	1927 Tons	1926 Tons	1925 Tons
Duitschland 1 Juli	528.000	515.000	269.000
Tsjechoslowakije 1 Juli	178.000	345.000	235.000
Frankrijk 1 Juli	291.000	202.000	158.000
Nederland 1 Juni	58.000	134.000	66.000
België 1 Juli	71.000	61.000	83.000
Polen 1 Juli	98.000	108.000	93.000
Engeland 1 Juli geïmpt. suiker	410.000	490.000	357.000
Engel. 1 Juli Binnenl. suiker	3.000	—	—
Europa..	1.637.000	1.855.000	1.261.000
V.S. Atlant. havens 3 Aug.	203.000	291.000	227.000
Cuba 30 Juli	1.011.000	1.196.000	970.000
Totaal ..	2.851.000	3.342.000	2.458.000

Op Java heeft de V.I.S.P., nu blijkt dat de oogst 1927 meevalt, weder enige afdoeningen tot stand gebracht van Superieure suiker tot f 16, f 16 $\frac{1}{4}$, f 16 $\frac{1}{2}$ en f 16 $\frac{3}{4}$ op restant condities. In totaal zouden ongeveer 110.000 tons verkocht zijn.

De stemming op de Javamarct werd de afgelopen week veel vaster en prijzen trokken ongeveer f 1 per 100 KG. aan.

Het laatst werd genoteerd voor:

Superieur N. O. ready Aug. t/m. Nov.	f 16, $\frac{5}{8}$	per 100 K.G.
" " " Nov./Dec.	" 16, $\frac{3}{4}$	" " "
" " " Dec./Jan.	" 16, $\frac{7}{8}$	" " "
No. 16. &/hooger ready	" 15, $\frac{1}{4}$	" " "

Hier telande was de markt de afgelopen week kalm gestemd en konden prijzen zich vrijwel de geheele week op hetzelfde niveau handhaven. Aan het eind was de stemming prijshoudend met een lichte verbetering in den prijs. De slotnoteeringen waren als volgt:

Aug. f 18 $\frac{3}{8}$; Dec. f 17 $\frac{5}{8}$; Mrt. f 18, tevergeefs geboden met verkoopers f $\frac{1}{8}$ hooger.

De omzet bedroeg niet meer dan 3700 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Augustus	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Aug.	Cuba's 96° c.i.f. Aug.	
8 Aug. '27	kristalsuiker basis 99° f 18 $\frac{3}{8}$	Sh. 33/9	Sh. 13.3	Sh. 12/10 $\frac{1}{2}$	\$ cts. 4,46
25 Juli '27	" 18 $\frac{1}{2}$	33,6	13,1 $\frac{1}{2}$	12/10 $\frac{1}{2}$	4,52
8 Aug. '26	" 16 $\frac{3}{16}$	33/3	14/6	11/9	4,24
8 Aug. '25	" 18 $\frac{11}{16}$	35/-	14,6	12/3	4,40
4 Juli '14	ruwsuiker basis 88° f 11 $\frac{11}{16}$ ₃₃	18/-	—	—	3,26

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 3 Augustus 1927.

Het Amerikaansche katoenseizoen eindigde, wat Liverpool betreft, jl. Vrijdag en de slotnoteering voor Mid. American spot bedroeg 10,05. New York was Zaterdag echter geopend en ten gevolge van de zeer groote belangstelling en het groote aanbod van katoen daalden prijzen circa 40 punten; 's Maandags was de markt vaster gestemd, doch gisteren was er opnieuw een daling van 40 punten. Liverpool spot noteeringen daalden gisteren 23 punten en hedenmorgen opende de markt 25/28 punten lager. Deze groote fluctuaties zijn voornamelijk aan „professional dealings” en de acreage van den nieuwen oogst te wijten. Ook Egyptische katoen heeft sterk gefluctueerd en hoewel prijzen in Alexandrië zich gisteren eenigszins herstelden, daalde de noteering voor F.G.F. Sakellaridis in Liverpool 75 punten.

Voor de Amerikaansche garenmarkt was gisteren bij de opening zeer weinig belangstelling en spinners van alle soorten twist en weft konden slechts weinig goeds rapporteeren. De vraag was gering en zaken beperkten zich tot kleine hoeveelheden, terwijl vele spinners in het geheel niets verkochten. Men schrijft deze stand van zaken toe aan de groote fluctuaties in het ruwe materiaal gedurende de laatste dagen. De American Yarn Association doet haar uiterste best de vastgestelde prijzen te handhaven en tracht de niet-aangesloten spinners tot nauwere aansluiting te bewegen. Het meeste is nog gedaan in getwijnde bundelgarens voor de binnenlandsche markt, hoewel de vraag deze week geringer is dan de vorige week. De daling van Egyptische katoenprijzen was gisteren een beletsel voor zaken in Eg. garens, hoewel er wel iets in crepe counts gedaan schijnt te zijn. De spinners, zoowel van twist als weft, rapporteeren een geringe vraag.

Tot het einde van de vorige week waren de vooruitzichten in de doekmarkt bepaald meer hoopvol. Toen kwam de vacantie week-end en sindsdien heeft de plotselinge daling van prijzen van het ruwe materiaal de markt in staat van onzekerheid gebracht. Er is geen noemenswaardige verandering in doekprijzen gekomen, doch het is wel mogelijk, dat er opnieuw een periode van prijstesting aan zal breken. Om dezen tijd van het jaar kan men verwachten, dat de berichten omtrent den nieuwen katoenoogst de Manchestermarkt zullen beïnvloeden. Op het oogenblik is het nog te vroeg om te kunnen constataeren, of er waarschijnlijk een verandering in doekprijzen te wachten is en er gaat zeer weinig om.

27 Juli 3 Aug. Oost. koersen. 26 Juli 2 Aug.

Liverpoolnoteeringen.	T.T. op Br.-Indië 1/5 $\frac{3}{4}$	1/5 $\frac{3}{4}$
F.G.F. Sakellaridis 19,60 18,10	T.T. op Hongkong 1/11 $\frac{1}{2}$	1/11 $\frac{1}{2}$
G.F. No. 1 Oomra.. 8,10 7,30	T.T. op Shanghai 2/6 $\frac{1}{4}$	2/6 $\frac{1}{4}$

KOFFIE.

In de afgelopen week was de stemming voor het artikel wederom iets vaster. In Brazilië liepen de kost- en vrachtaanbiedingen van Santos 1/6 à 2/- op, terwijl die van Rio vrij onregelmatig waren. In de meeste gevallen waren de offertes van laatstgenoemde soort een fractie hooger dan een week geleden, doch enkele afladers zonden zoo nu en dan aanbiedingen, die iets lager waren en die dan meestal ook grif genomen werden. Nederlandsch-Indië was ditmaal met Palembang-Robusta eerst hooger en daarna weder iets lager; de andere ongewassen Sumatra Robusta-soorten bleven vrijwel onveranderd; W.I.B. f.a.q. was onveranderd à iets gemakkelijker. In loco en op aflading was in de verschillende soorten iets meer te doen.

Aan de termijnmarkt te Rotterdam liepen de noteeringen van het Gemengd contract ditmaal $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ ct. op; die van het Santos-contract bleven ongewijzigd.

Volgens een dezer dagen uit Brazilië ontvangen telegram bedroegen de voorraden, door het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie in de pakhuizen en de spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 15 Juli 3.714.000 balen, hetgeen tegen 30 Juni eene vermeerdering beteekent van 402.000 balen. Een ander officieel bericht bracht de mededeeling, dat het Instituut besloten had, de limiet der aanvoeren uit het binnenland van Sao Paulo naar de haven van Santos, ingaande 6 dezer, te brengen van 34.000 balen op 35.000 balen per dag.

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Juli de aanvoer geweest is als volgt:

	1927 balen	1926 balen	1925 balen
in Europa	798.000	691.000	649.000
„ Ver. Staten v. Amerika	730.000	822.000	927.000
Totaal....	1.528.000	1.513.000	1.576.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zeven maanden van het jaar, bedroegen 12.191.000 balen tegen 11.608.000 balen in 1926 en 10.626.000 balen in 1925.

De Afleveringen in Juli waren:

	1927 balen	1926 balen	1925 balen
in Europa	784.000	755.000	689.000
„ Ver. Staten v. Amerika	884.000	779.000	836.000
Totaal....	1.668.000	1.534.000	1.525.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zeven maanden van het jaar waren 12.256.000 balen tegen 11.932.000 balen in 1926 en 10.397.000 balen in 1925.

De zichtbare voorraad was op 1 dezer in Europa 1.776.000 balen tegen 1.762.000 balen op 1 Juli. In Amerika bedroeg hij 634.000 balen tegen 788.000 balen op 1 Juli. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.410.000 balen tegen 2.550.000 balen op 1 Juli. Hij bedroeg op 1 Augustus 1926 — 2.200.000 balen en op 1 Augustus 1925 — 2.452.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 Augustus 4.842.000 balen tegen 4.720.000 balen op 1 Juli en 4.701.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Sao Paulo, waarvan het cijfer van 1 Augustus 1927 nog niet bekend is, doch die op 15 Juli 1927 bedroegen 3.714.000 balen, op 1 Juli 1927 — 3.312.000 balen en op 1 Augustus 1926 — 3.098.000 balen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 76/- à 77/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 79/- à 81/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 63/6 à 64/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Augustus-verscheping, 30 1/2 ct.; Benkoelen Robusta, Augustus-verscheping, 32 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Augustus-verscheping, 38 1/2 ct., alles per 1/2 KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-notering van Superior Santos bleef onveranderd 49 ct. per 1/2 KG., doch die van Robusta werd verlaagd van 47 op 45 ct. Deze verlaging van 2 ct. kan worden beschouwd als een eerste stap in de richting der opheffing van de wanverhouding, die er in den laatsten tijd bestond tusschen de loco-waarde alhier en den Indischen prijs van gewassen Robusta (zie daaromtrent het vorig weekoverzicht).

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
9 Aug.	39 1/2	37 1/2	36 1/2	35 1/2	39 1/2	36 1/2	35 3/8	34 1/8
2 „	39 1/2	37 1/2	36 1/2	35 1/2	38 1/2	35 3/4	34 3/4	34 1/8
26 Juli	39 1/2	37 1/2	36 1/2	35 1/2	39	36 1/2	35 1/2	34 3/4
19 „	39 1/2	37 1/2	36 1/2	35 1/2	39 3/8	36 7/8	35 7/8	35 1/8

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
8 Aug.	\$ 12,92	\$ 11,97	\$ 11,65	\$ 11,40
1 „	„ 12,52	„ 11,75	„ 11,45	„ 11,27
25 Juli	„ 12,38	„ 11,84	„ 11,57	„ 11,37
18 „	„ 12,47	„ 12,10	„ 11,95	„ 11,77

Rotterdam, 9 Augustus 1927.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
8 Aug. 1927	266.000	23.150	897.000	24.500	560/100
1 „ 1927	253.000	23.150	832.000	24.000	515/18
25 Juli 1927	243.000	23.150	894.000	24.000	515/16
9 Aug. 1926	291.000	23.975	1.181.000	24.500	749/100

1) In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
6 Aug. 1927....	74.000	382.000	199.000	1.089.000
7 Aug. 1926....	97.000	491.000	159.000	837.000

VRACHTENMARKT.

De betere tendens van de Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt bleef gehandhaafd, doch werd een verdere opleving tegengehouden, doordat het aantal orders niet grooter werd. Montreal bevrachtte per Augustus naar Hull en/of Avonmouth op basis van 2/6 per qtr. één haven, 2/9 beide havens, terwijl voor dezelfde positie naar Antwerpen/Rotterdam 11 1/2 cents betaald werd, optie Hamburg/Bremen tegen 12 1/2 cents. Sindsdien is voor deze positie 1/2 cent, misschien 1 cent meer te bedingen. Per September wordt naar Antwerpen/Rotterdam 13 cents in uitzicht gesteld, terwijl voor October tonnage is bevracht op basis van 14 1/2 cents, optie U.K. 3/4 1/2 per qtr. Na verscheidene maanden van levenloosheid heeft de Northern Range een spotprompte boot bevracht van Baltimore naar Antwerpen/Rotterdam tegen 10 cents voor zwaar graan. Van de Mexicaansche Golf werd een handige boot gedaan naar Griekenland op basis van 4/3 per qtr., echter met optie Montreal belading op basis van 4/-.

Voor suiker van West-Indië bleef de vraag naar tonnage gering tegen lage vrachten. De eenige bevrachting van de vorige week is een 4500 tonner van San Domingo naar U.K. tegen 17/- per Augustus.

De North Pacific was kalm doch vast, en de vrachten bleven onveranderd. Van Portland/Puget Sound/Vancouver is een 8000 tonner bevracht per laatste helft September tegen 31/- naar U.K./Continent, terwijl een 6900 tonner per October 33/- heeft bedongen.

De markt van de La Plata was levendig en de vrachten, speciaal voor Augustus verscheping, zijn opgelopen. Niet-tegenstaande de vacaties werd er flink bevracht en de laatste bevrachting is een 5500 tonner per laatste helft Augustus tegen 24/- van boven La Plata havens naar U.K./Continent. Met 20 September cancelling is 23/- gedaan en 25 Sept./25 Oct. 22/3. Van Bahia Blanca is een groote boot gedaan per Augustus naar Antwerpen/Rotterdam tegen 20/6.

De chilisalpeter vrachtenmarkt bleef zeer flauw. Thuisvrachten zijn schaarsch en de vrachtiddeen van bevrachters zijn zó laag, dat de reeders die cijfers niet in overweging kunnen nemen met het oog op de vaste thuismarkt van de La Plata. Ook voor partijen per lijnbooten bleef de markt kalm. Per Augustus/September werden echter 2000 tons geboekt en per September twee partijen van ieder 1000 tons naar Antwerpen/Hamburg range tegen 27/6.

Over het algemeen waren de Oostelijke afdelingen kalm en bleven de vrachten onveranderd. De markt van Wladivostok was vast, doch de vraag naar tonnage was niet groot. Per Aug./Nov. is naar Rotterdam en/of Hamburg bevracht tegen slechts 32/6. In graan van Australië ging practisch niets om. Eenige orders worden geirculeerd voor calculatie doeleinden, doch toonen reeders nagenoeg geen interesse. Van Burmah werden verdere partijen gedaan per September naar de gebruikelijke lijnboothavens tegen 28/9, doch is er geen vraag naar wilde booten. Van Zuid-Afrika zijn bevrachters nog aan de markt voor handige tonnage per October en November tegen circa 23/- naar U.K./Continent, doch er zijn geen bevrachtingen te vermelden.

Van den Donau ging iets meer om, doch de vrachten bleven onveranderd. Een boot van 550 tons, 10 pCt., Augustus verscheping, werd bevracht tegen 15/6 naar Continent, optie U.K. 16/6. Van de Zwarte Zee kan tonnage geplaatst worden per Augustus tegen 12/- naar Continent. Tegen het einde der week is hiervoor 11/9 betaald met volle Scandinavische opties.

Van de Middellandsche Zee werd niet op groote schaal bevracht en de vrachten bleven ook vrijwel op het oude peil. Voor erts werd o.m. betaald: Melilla/Rotterdam 4/9, Almeria/Rotterdam 5/3, Hornillo Bay/Middlesbro 7/4 1/2. Fosfaat was kalm. Een boot van middelmatige grootte bedong 8/10 1/2 van Sfax naar Newport. De Golf van Biscaye was vast. Bilbao/Cardiff betaalde 7/9, Newport 7/-, Rotterdam 6/-, Povala/Rotterdam 6/1 1/2 en Salta Caballo/Rouaan 6/6.

De uitgaande kolenvrachtenmarkt van Engeland was kalm en de vrachten waren zwak. Naar Zuid-Amerika zijn de vrachten onveranderd gebleven. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Bordeaux 4/4 1/2, Piraeus 9/3, Buenos Ayres 13/-, Rosario 14/- en van de Oostkust: Denemarken 5/6, Kael 6/-, Rouaan 4/3, Buenos Ayres 13/3.

DE TWENTSCHE BANK

Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage - Almelo - Dordrecht - Enschede - Hengelo -
Oldenzaal - Utrecht - Zaandam - Zwolle

Maandstaat op 31 Juli 1927

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponeed	f	1.182.600,—
Deelneming in de firma B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen	"	7 020.000,—
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 9.398.300,33		
waarvoor in geld gestort	"	7.073.600,33
waarvoor effecten gedeponeed	f	2.324.700,—
Effecten van Aandeelhouders gedeponeed bij bevriende instellingen	"	3.000.000,—
ten eigen gebruik	"	32.233.500,—
		<hr/>
	"	37.558.200,—
Kassa, Wissels en Coupons	"	47.908.313,64
Saldo's bij Bankiers	"	23.697.393,78
Daggeldleeningen	"	1.000.000,—
Eigen Effecten en Syndicaten	"	10.618.789,11
Saldo te leveren en te ontvangen fondsen	"	135.527,63
Prolongatiën gegeven	"	12.826.940,—
Credietvereniging	f	42.861.496,72
Af: loopende Promessen	"	200.000,—
		<hr/>
	"	42.661.496,72
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek.-Crt. Af: loopende Promessen	f	66.858.972,86
	"	3.601.464,55
		<hr/>
	"	63.257.508,31
Voorschotten op Consignatiën	"	1.870.487,37
Gebouwen	"	5.790.083,63
		<hr/>
	f	262.600.940,52

CREDIT

Kapitaal	f	36.000.000,—
Reservefonds	"	9.265.825,78
Buitengewone Reserve	"	1.800.000,—
Reserve Credietvereniging	"	2.912.803,24
		<hr/>
	f	49.978.629,02
Waarborgfonds Credietvereniging	"	4.769.754,50
Aandeelhouders voor gedeponeede Effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	1.182.600,—
in Leen-Depot	"	36.375.600,—
		<hr/>
	"	37.558.200,—
Zieken- en Pensioenfonds	"	3.005.439,09
Deposito's	"	49.266.119,85
Prolongatie-Deposito's	"	3.303.800,—
Saldi Rekeningen-Courant	f	85.755.643,43
" " " voor gelden in het Buitenland ..	"	4.941.961,90
" " " Credietvereniging	"	3.453.394,39
		<hr/>
	"	94.150.999,72
Daggeldleeningen	"	2.250.000,—
De Nederlandsche Bank	"	580.616,11
Te betalen Wissels	"	13.265.159,28
Geaccepteerd door derden	"	2.235.043,66
Diverse Rekeningen	"	2.237.179,29
		<hr/>
	f	262.600.940,52

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

's-GRAVENHAGE

ROTTERDAM

BATAVIA

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALON-
GAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
SWATOW, TEGAL, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN, YOKOHAMA.

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22, AMSTERDAM

Kapitaal f 5.000.000,—

Reservefonds f 1.000.000.—

Rentevergoeding voor gelden à deposito:

direct opvorderbaar 1 %

met 10 dagen opzegging 1½ %

Voor andere termijnen op nader overeen te komen voorwaarden

OPEN EN GESLOTEN BEWAARGEVING VOLGENS REGLEMENT

SAFE-DEPOSIT.

Waarom adverteeren in,
en 'n exempl. koopen van

**KELLY'S
DIRECTORY?**

Omdat deze uitgave jaarlijks wordt gekocht en geraadpleegd door tien duizende groote firma's over de geheele wereld, en U, wanneer Uw naam daarin opvallend is gedrukt, voortdurend exportaanvragen zult ontvangen.

Op Uw beurt vindt U er de adressen in van alle handelslichamen, welke in Uw artikel belang stellen, zoodat de gelegenheid om het aantal Uwer relaties uit te breiden, voor het grijpen ligt.

Wanneer U *Exporteur, Importeur, Fabrikant* of *Groothandelaar* is, moogt U niet nalaten zich ten minste van de uitstekend bekend staande Kelly's Directory op de hoogte te stellen. Vraagt kosteloos prospectus of bezoek van een vertegenwoordiger aan

**NIJGH & VAN DITMAR'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
WIJNHAVEN 113 — ROTTERDAM
TELEFOONNUMMER 7843**

**LESSEN OVER
DEN HANDEL**

door J. GROOTEN

Prijs f 8.—

Gebonden f 8.90

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij
Nijgh & Van Ditmar's Uitg.-Mij., Rotterdam

Adverteeren
geeft succes

Naamlooze Vennootschap

**Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf
Rotterdam**

Scheepsbouw en Machinefabricage. Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang. Vijf droogdokken met lichtvermogen tot 46000 ton. ⌘ Dwarshelling. Drijvende kranen met een lichtvermogen tot 120 ton.

Telefoon: 6707, 6708, 7303
7304, 7305, 7325

Telegramadres: „WILTON” Rotterdam